

Handwritten scribbles and marks in the top left corner.

Handwritten marks resembling the number '11' or '22'.

Handwritten marks and scribbles in the bottom left corner.

Handwritten marks and scribbles in the bottom left corner.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

Handwritten marks and scribbles on the right margin.

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજીસુરિ ગ્રંથમાલ્યા ગ્રંથાંક ૮૫.

સાંવત્સરિક ક્ષમાપના.

રચયિતા.

શાસ્ત્રવિશારદ યોગનિષ્ઠ જ્ઞાનાચાર્ય
શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજી સૂરીશ્વરજી.

જાપાની પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ
શ્રી. વકીલ મોહનલાલ હીમચંદ. મુ. પાદરા

પ્રથમાવૃત્તિ પ્રતિ ૧૦૦૦
વીજ સં ૨૪૫૦ વિશ્વ મ ૧૯૮૧

મૂલ્ય ૦-૩-૦.

અમદાવાદ-થી ડાહ્યાનંદ ન્યુનિસિ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીસસ હમનસાહે જામ્યું.

કચ્છી ધાવક જૈન સુકસેલર શ્રેષ્ઠ. મેઘમીમાઈ શીરજીમાઈને અર્પણપત્રિકા.

તમે કચ્છરેલના રહીશ જૈનઆવક હો, કચ્છી જૈનો-
 માથી દાનિકારક કુઠડિ રીવાજોને-બાળવળા ૧૬૫૫ વગેરેને
 દૂર કરવા કટિબદ્ધ હિત્સાદી બન્યા હો. તમારામા હિત્સાદ
 દેવ વગેરે મજ્જો ખીલ્યા છે. આ દામાપના પુસ્તકનો જમ-
 તમા બહોળો પ્રચાર થાય અને તેનો બહોળો પ્રચાર
 કરવાની તમાગી અન્યત લાગણી છે તેમજ આવત્સરિક
 દામાપના હિત તમારી અનિ પ્રીતિ દોવાથી તમને આ
 પુસ્તકની અર્પણપત્રિકા, ગુણાનુગમે પ્રમેદભાવે કરવામા
 આવે છે તે તે શ્રીકાગીને આ પુસ્તક પ્રચારમા તથા કચ્છી
 જૈનોની પ્રમતિમાં આગળ વધે.

इत्येवं ॐ अहं महावीर शान्तिः ॥

વિ. ૧૯૮૧ ઇ. સુ ૮ લે. છુદ્ધિસાગર.
 સુ વિભાગ, (ગુજરાત)

નિવેદન.

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મહાજી નમ્રધી પ્રમિદ્ધ યતી
શ્રીમદ્ જુદિસાગરસુરિજી અથમાજાના ૮૫ માં મહામ્મ તરીકે
શ્રી સાવત્સરિકે ક્ષમાપના અથ પ્રમ્દ કવવામા આવે છે

નનને ગભરોપથી મુખ્ય પ્રાવનાર નથા ક્ષમા ગુણને પ્રદ
દાવનાં શ્રી સાવત્સરિકે ક્ષમાપના જેવા ઉત્તમ વિષયને આ
અથમા ગુરુ નદાગાજે એવી ઉત્તમ સૈલિથી ધગવી વર્ણુવ્યો
છે કે જેથી તે દે- માનવના હ યને યાનિ સગળતા સમતાથી
આર્જનાવીને તેઓને રાદેષ દૂર મ્ત્રી ઉત્તમ બાવનાવાળા
બનાવે છે

જૈન દર્શનમા નાવત્સરિકે પ્રતિક્રમણુ કરી જગત્
જીવેને ખમાવવાની ઉત્તમ પ્રભુત્વિકા પ્રચલિત છે આ પ્રભુત્વ-
વિકાનુ રહસ્ય શ્રીમદ્ ગુરુમદાગાજે બહુ સુન્દર અને
સરળ સૈલીમા ગુથી જૈનાવમ પર બારે ઉપકાં મ્ત્રો

છે. આનો લાલ ધર્મ અનુરાગી ખંધુઓ લેશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

આ અંચ પ્રકાશનમાં મહેસાણાવાળા શા. ઉત્તમચંદ્ર હરીચંદ્રે (શેઠ અમયાલાલ વીરૂલદાસ વિજયપુરવાળા માર્ફ્ટ રૂ. ૨૦૦ ની આર્થિક સહાય આપી પોતાની લક્ષ્મીને સદુપયોગ કર્યો છે તેથી મંડળ તરફથી તેમનો ધન્યવાદ પૂર્વક આભાર માનવામાં આવે છે.

પાટણ, ૧૯૮૧ } શ્રી અધ્યાત્મગાન પ્રસારક મંડળ તરફથી
વસંતપંચમી } વકીલ મોહનલાલ હીમચંદ.

દ્વિતિયાવૃત્તિ પ્રસ્તાવના.

આ મથની પ્રથમાવૃત્તિ ખ્યાસ થઈ જવાથી અને તેની ઘણી માગણી થવાથી તે બીજવાર છપાવવામા આવ્યો છે. વિક્રમ સવત ૧૯૬૪ માં માણસામા સુબ્રામણ્ય શા ખાલાભાઈ અનુપમદ, શેઠ દલસુખભાઈ સ્વરૂપચદ, શા. મૂળચદભાઈ ત્રિભોવનદાસ તથા શા જ્યેષ્ઠભાઈ ત્રિભોવનદાસ ત્યા પ્રતાપચદ કુલચદ, જેઠાભાઈ પગમેતમ, શેઠ કચરાભાઈ હાથીભાઈ, શેઠ વીરચદ કૃષ્ણાજી, જેઠ હાથીભાઈ મૂળચદ, શેઠ ચમનલાલ કુમરસી, શા માધવલાલ અમયાલાલ, શા વાહીલાલ મગનલાલ, શા સુનીલાલ અમરચદ શા ગીગ્ધરભાઈ નથુભાઈ શેઠ ખાળચદ કિંગરચદ, શેઠ જીવગજ રવચદ, શા મણીલાલ ખાળચદ, શા. સુનીલાલ ખાદર, શેઠ હકમચદ જેઠાભાઈ, ત્યા લલુભાઈ, શા ચમનલાલ નાનચદ, શા પ્રતાપચદ સુનીલાલ, શા રતનચદ ઘેલાભાઈ, શા, મકતલાલ જ્યેષ્ઠ શા મણીલાલ લલુ, શા મગનલાલ દીપચદ, શા ચંદુલાલ વીરચદ તથા શા મનસુખ મગનલાલ ગાભવા, કેવળદાસ ગાભવા, તથા શા

સુનીલાલ કાળીદાસ, શા. છનાલાલ હરજોર્જીદાસ, શા, સુ-
 નીલાલ નથુ, વિગેરે આવડોની ધણી વિનંતી થવાથી ૧૯૬૪
 નું ચોમાસું માણસામા કરવામા આવ્યું અને ત્યાં પધુપધુના
 દિવસમા દામાપનાનું સ્વરૂપ સમજાવવા માટે સાંવત્સરિક
 દામાપના અંથ ભાદરવા સુદિ ૧ એકમે રાત્ર કરી ત્યાજ
 પૂર્ણ કર્યો વ્યાખ્યાન પછી જે નવરાસ મળતી તેમા આ
 અંથ લખવામા આવતો હતો આ અંથમા દ્રવ્ય ભાવ દામા-
 પના કેવી હોય છે તેનું સ્વરૂપ સમજાવવામા આવ્યું છે
 દ્રવ્યદામાપના અને ભાવ દામાપના કરવાથી આત્માની શુદ્ધિ
 થાય છે. સર્વ જીવોની સાથે આત્મભાવે વર્તવાથી આત્મા
 સ્વયં પરમાત્મા થાય છે તેનું સ્વરૂપ સમજાવવામા આવ્યું
 છે દામાપના કરવાથી મૃગાવતીની તથા અદના સાપનીની જે
 આત્મામા કેવળજ્ઞાન પ્રગટ થાય છે અને વૈર દ્રેષ વિગેરે
 ક્ષેરો શમી જાય છે ભાદરવા સુદિ ૪ના દિવસે તથા ભા.
 સુદિ ૫ ના દિવસે સર્વ અચ્છવાળાઓ ત્રિચ્છામિદુક્કડમ્
 એક બીજાને કરે છે પણ તેનું વાસ્તવિક સ્વરૂપ શું છે તે
 આ અંથ વાચવાથી સર્વ જોનો સારી જેટ સમજી શકશે
 અને આત્માની શુદ્ધિમા વધી શકશે, દામાપના સંબંધી
 અમોએ સાત આઠ કાવ્યો પ્રમજોપાષ લખેલાં તે પણ આ

પુસ્તકમાં પાઠ્ય દાખલ કરવામાં આવ્યા છે આ મધ્યમાં
 છનાતા વિરલ ને કંઈ લખાયું હોય તેની મંધતી આગળ
 માફી માગવામાં આવે છે અને પડિત પુરો તેમાં સુધારો
 કરશે એમ હર્ષિજીમાં આવે છે વિક્રમ મ ૧૯૮૧ પોપ
 સુદિ પૂર્ણિમા

લે. મુદ્રિસાગર. મુ લોદરા.

अशुद्धि शुद्धि पत्रकम्.

पृष्ठ.	लीटी	अशुद्धि.	शुद्धि.
१	६	भूषसु	भूषसु
४	२	उ भववाभा	उ भववाभा
१८	८	ढोय	ढोय
१२	१६	ढोय तो	ढोय तो
२२	३	देखे सा	देखे तो
४७	१८	आत्मेति	आत्मेति
४०	११	आत्माथी	आत्माथी
५६	११	न्यधाम	न्यधमि
१०	१२	माप्नोति	माप्नोति

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંડળ તરફથી શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરમુનિશ્રિઅન્યભાષામાં પ્રગટ થયેલા અન્યો.

અંક	પૃષ્ઠ	કિંમત.
૧ ક ભજન મંત્ર હ ભાગ ૧ લો	૨૦૦	૦—૮—૦
૧ અધ્યાત્મ વ્યાખ્યાનભાષા	૨૦૬	૦—૪—૦
* ૨ ભજનસમૂહ ભાગ ૨ જો	૩૩૬	૦—૮—૦
* ૩ ભજનસમૂહ ભાગ ૩ જો	૨૧૫	૦—૮—૦
૪ સમાધિશતકમ્	૬૧૨	૦—૮—૦
૫ અનુભવપરિચયશી	૨૪૮	૦—૮—૦
૬ આત્મપ્રદીપ	૩૧૬	૦—૮—૦
૭ ભજનસમૂહ ભાગ ૪ થો	૩૦૪	૦—૮—૦
૮ પરમાત્મદર્શન,	૪૦૦	૦—૧૨—૦
૯ પન્માત્મજ્યોતિ	૫૦૦	૦—૧૨—૦
* ૧૦ તત્ત્વબિંદુ	૫૦૦	૦—૧૨—૦
* ૧૧ ગુણાનુરાગ (આવૃત્તિ બીજી) ૨૪		૦—૧—૦
૧૨-૧૩ ભજનસમૂહ ભાગ ૫ મો તથા જ્ઞાનદીપિકા	૧૮૦	૦—૬—૦
* ૧૪ તીર્થયાત્રાનું વિમાન (આ બીજી) ૬૪		૦—૩—૦

* ૧૫ અધ્યાત્મભજનસમૃદ્ધ	૧૯૦	૦—૧—૦
૧૬ યુરુખોધ	૧૭૪	૦—૮—૦
* ૧૭ તત્ત્વગાનદીપિકા	૧૨૪	૦—૧—૦
૧૮ મહાસીસમહા ભાગ ૧	૧૧૨	૦—૩—૦
* ૧૯-૨૦ શ્રાવકધર્મસ્વરૂપ ભાગ ૧-૨ (આવૃત્તિ ત્રીજી)	૪૦-૪૦	૧—૦—૦
* ૨૧ ભજનપદસમૃદ્ધ ભાગ ૬ ઠે	૨૦૮	૦—૧૨—૦
૨૨ વચનામૃત	૮૩૦	૦—૧૪—૦
૩૩ યોગદીપક	૩૦૮	૦—૧૪—૦
૨૪ જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા	૪૦૮	૧—૦—૦
* ૨૫ આનન્દધનપદ ભાવાર્થ (૧૦૮) સમ	૮૦૮	૨—૦—૦
૨૬ અધ્યાત્મસાન્તિ (આ બીજી)	૧૩૨	૦—૩—૦
૨૭ કાવ્યસમૃદ્ધ ભાગ ૭ મે	૧૫૬	૦—૮—૦
૨૮ જૈનધર્મની નાચીન અને અર્વાચીન સ્થિતિ	૮૬	૦—૨—૦
* ૨૯ કુમારપાળ (દિદી)	૨૮૭	૦—૧—૦
૩૦ થી ૪-૩૪ સુખમાતર મુશ્કીના	૩૦૦	૦—૪—૦
૩૫ પદ્મ-યવિચાર	૨૪૦	૦—૪—૦
* ૩૬ વિઝાપુરવૃત્તાત	૯૦	૦—૪—૦

३७ साप्तरभतीकाव्य.	१६६	०—६—०
३८ प्रतिष्ठापावन.	११०	०—५—०
* ३९-४०-४१ जैनगम्यमतप्रणय, संघप्रगति, जैनगीता.	३०४	१—०—०
४२ जैनधातुप्रतिभा लेखसंग्रह ला. १		१—०—०
४३ मित्रभैत्री.		०—८—०
* ४४ शिष्योपनिषद्.	४८	०—२—०
४५ जैनोपनिषद्.	४८	०—२—०
४६-४७ धार्मिक गद्यसंग्रह तथा सङ्क्षेपदेश भाग १ बी.	६७६	३—०—०
४८ लज्जनसंग्रह ला. ८	६७६	३—०—०
* ४९ श्रीमद् देवयन्द ला. १	१०२८	२—०—०
५० कर्मयोग.	१०१२	३—०—०
५१ आत्मतत्त्वदर्शन	११२	०—१०—०
५२ भारतसङ्कारसिद्धान्त काव्य	१६८	०—१०—०
५३ श्रीमद् देवयन्द ला. २	१२००	३—८—०
५४ गङ्गुली संग्रह ला. २	१३०	०—४—०
५५ कर्मप्रकृतिटीकाभाषांतर	८००	३—०—०
५६ गुरुगीत गुणद्वीसंग्रह.	१६०	०—१२—०

૫૭-૫૮ આંત્રમસાર અને અધ્યાત્મગીતા.	૧૭૦	૦-૧-૦
૫૬ દેવચંદન સ્તુતિ રતવન સંગદ.	૧૭૫	૦-૪-૦
૬૦ પૂનર્મંદ બા. ૧ લો.	૪૧૬	૧-૦-૦
૬૧ બજનપદસંગદ બા. ૬	૫૮૦	૧-૮-૦
૬૨ બજનપદસંગદ બા. ૧૦	૨૦૦	૧-૦-૦
૬૩ પત્રસદુપદેશ બા. ૨	૫૭૫	૧-૮-૦
૬૪ પ્રાત્નપ્રતિમાત્રેષ સંગદ બા. ૨	૧૮૦	૧-૦-૦
૬૫ જૈનદષ્ટિએ ઇશાવાસ્થોપનિષદ ભાવાર્થવિવેચન.	૩૬૦	૧-૦-૦
૬૬ પૂનર્મંદ બા. ૧-૨	૬૦૦	૨-૦-૦
૬૭ સ્નાનપૂજા. (શુદ્ધિસાગરઅરિફત)		૦-૨-૦
૬૮ શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર અને તેમનું જીવનચરિત્ર.	૩૦	૦-૪-૦
સંસ્કૃત અ.ધો.		
૬૯-૭૨ શુદ્ધોપયોગ વિં.		
સંસ્કૃત ઇંચ ૪	૧૮૦	૦-૧૨-૦
૭૩-૭૭ સંધર્તવ્ય વિં.		
સંસ્કૃત ઇંચ ૫	૧૬૮	૦-૧૨-૦
૭૮ લાક્ષાણ્યપત્રાચ અને જૈનધર્મ	૧૦૦	૦-૪-૦

૭૬ ચિન્તામણિ	૧૨૦	૦—૪—૦
૮૦-૮૧ જૈનધર્મ અને શ્રીગ્રંથધર્મનો		
મુકાબનો તથા જૈનશ્રીસ્તિ મવાદ	૨૦૦	૧—૦—૦
૮૨ સત્ત્વસ્વરૂપ	૨૦૦	૦—૧૨—૦
૮૩ ધ્યાનવિચાર	૬૬	
૮૪ આત્મશક્તિપ્રકાશ	૧૪૦	૦—૪—૦
૮૫ ક્ષમાપના	૭૫	૦—૩—૦
૮૬ આત્મદર્શન	૧૫૫	૦—૪—૦
૮૭ શંકાસમાધાન	૫૫	૦—૨—૦
૮૮ કન્યાવિકલ્પનિધિ	૨૨૦	૦—૮—૦
૮૯ આત્મશિક્ષાભારતપ્રભાસ	૧૦૦	૦—૪—૦
૯૦ આત્મપ્રકાશ		
૯૧ શોકવિનાશક (અન્નરાત્રી)		
૯૨ તત્ત્વવિચાર		

ઘોડા માગમાં બહાર પડના અન્ધ

- ૧ જૈન સ્વેતામ્બર યજ્ઞનાથવાસિ
- ૨ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી નિર્વાણ રાસ
- ૩ મોડુ નિમળપુત્ર વૃદ્ધાન
- ૪ હિં. શ્રી યજ્ઞોપવેશન નિમળ

સરેરૂત્ર મ. યો.

- ૫ અખ્યાતમગીના
 ૬ આત્મસમાધિરાતક
 ૭ શુવકપ્રમોધ
 ૮ આત્મસ્વરૂપ
 ૯ પુરમાત્મદર્શન
 ૧૦ જૈનસૂત્રમા મૂર્તિપૂજન
 ૧૧ ભજનમંથન બા ૧૧ મો
 * આ નીશાનીનાળા મ યો સી નક નથી
 પુસ્તકો મળવાના ઠેકાણા —
 ૧ વહીલ શા. મોહનલાલ હીમચંદ પાદના. (ગુજરાત)
 ૨ શા. આત્મારામ ખેમચંદ સાણંદ (હસ્તે અમદાવાદ)
 ૩ ભાંખરીઆ શા. મોહનલાલ નગીનદાસ ૧૯૨-૬૪,
 ખમરગેટ ડો. — મુખ્ય.
 ૪ શેઠ નગીનદાસ રાયચંદ ભાંખરીઆ મહેસાણા.
 ૫ શેઠ ચંદુલાલ ગાડગદાસ, વિજાપુર જૈનતાનમ દિર
 ૬ છુકસેલર મેધજી હીરજી પાવધુની — મુખ્ય.
 ૭ શા. રતિલાલ કેશવલાલ, મુ. પ્રાંતીજ.
 ૮ શ્રીમદ્ જુદ્ધિસાગરચરિ મંડળ, મુ. પેથાપુર.
 સાગરમચ્છ ઉપાશ્રય

ॐ नमः सरस्वत्यै.

अथ सांवत्सरिक क्षमापना ग्रन्थः

रचयिता-योगनिष्ठजैनाचार्य श्रीमद् बुद्धिसागरसूरि.

मैत्री

खामेमि सद्यज्जीये, सव्वे जीवा खमत्तु मे ।

मिस्ती मे सद्यभणत्तु, चेरे मज्झं न केणइ ॥१॥

अतुर्ग रत्नवात्मक लोकस्थित सर्व जिवाने दुष्कृतानि
हु, सर्व जिवो क्षमापना भारी साथे करे। आनधी भदारे
सर्व जवपर मैत्रीजान छे, कोष्ठनी साथे भारे बैर नथी

सर्व जिवो माग आत्मसमान सुख दुष्कृतनी क्षमाए-
वाणा छे, भारा भारा अेक सत्तामय जिवो ! तमे सुधी
थाओ, तभारी आत्मशक्तिनो प्रकाश करी अनत सुख भोगवो ॥

विवे-दक्षिणी आत्मप्रदेश तर्क दक्षि करी विचारता
भने हवे मायुम पडे छे के, तमे वस अने स्थावर
प्राणियो माग सम्मतीय छे। हे वस अने स्थावर जिवो !
तभारा समंधमा अनादिकाणधी परिश्रमछु करता हु
अनतस आओ हु अने ते समंधयोगे मे भन वचन

(૨)

અને કાયાથી તમને કુખ-મા દોષ તેની હામાપના દરો
રસાયથી, ક્રોધથી, અવિચારથી, અહમ્કારથી, દેવથી,
અજ્ઞાનાવસ્થામય, બની મેં તમને અનેક પ્રકારે સનાપ્તો હોય,
તેની હામાપના અંત કરજીથી સિદ્ધાંતની સાક્ષીપૂર્વક યાત્રુ હુ

અનાદિ કર્મરચનાગચિનનાનાવિષદેહધર્મ હવે ! તમે
મારા આત્માના સમાનજ હો, તમે અને અમે અન્ત
પ્રદેશથી એક સરખા છીએ, તમારૂં અને મારૂં એક સંખ્ય
સ્વરૂપ અને એક સરખો તમારો ને મારો ધર્મ છે

હે જગતના હવે ! તમે મારા આત્મ સગ્ગા હા,
તેમ છતાં જૂનથી મેં તમને અનેક પ્રકારે કુખ આપ્યું
હોય, તેની હામાપના પ્રેમભાવથી યાત્રુ હુ, એકેન્દ્રિય,
દ્વીન્દ્રિય, ત્રીન્દ્રિય, ચતુરિન્દ્રિય અને પચ્ચેન્દ્રિય હા હુએ !
મેં તમારી સાથે દિસકવર્તનચના હુ તેમા વાસ્તવિકરીત્વા
મારો પાક નથી, કિંતુ કર્મની પ્રેરણાથી મર્મનો વાં છ
તેથી પરાધીન અજ્ઞાની બની મેં જે જે અપગધો મ્મા
હોય, તેને મન રચન અને કાયાથી ખમ્માતુ હુ

હે કર્મ હુ હવે કૃપા કરીને મારો છોડા મુક !!
તારી સમતના રોગથી - કુખી થાઉં હુ અને ચતુર્ઞનિમા
પરિભ્રમણ કરું હુ તેમા તને તો કઈ કુખ થતુ નથી, પણ

મને તો અનન દુખ થાય છે, માટે હવે દયા લાવીને કર્મ મારાથી દૂર બન તારી સખતિથી માગ ત્રેમી સખતીય જીવોપર મે રાગદ્વેષની જીદિ ધારણ કરી, રૈદરૂપ ધારણ કર્યું માટે હે કર્મ ' તમે પ્રસન્ન થઈને દૂર જાઓ, દૂર જાઓ, મને મારા જીવોના અન્તરૂપદેશીની સાથે આત્મભાવે દગી જવાદો-મળવા દો અનન કર્મવર્ગજ્ઞાની રાશિમા રહેના એવા માગ જીવોને જ્ઞાનથી જાણી રાખીશ

જગતના માગ ત્રેમીજીવોને તારવાને હુ ભાવવ્યા જગતનીને હૃદયમા ધારણ કરું હુ

હે જગતના જીવો!! તમે હવે નિર્ભય રહો મન, વચન અને કાયાથી પણ તમને નહિ દુઃખવના ખરાય આર્થને! ત્યાગ કરી મે પ્રતિજ્ઞા લીધી છે જગતસ્થિતત્રેમિસ્વમ્મ તીય આત્માઓ ' તમે મારા હૃદયસ્થિતભાવવ્યાગગામા જીની પવિત્ર બનો તમારી મર્મોગે પરતગતાવસ્થા દેખી, મને કરણા આવે છે તમારી અનેક પ્રમારે આતરિક ઉત્તિ થાઓ, અને તમે સમ્યગ્જ્ઞાનના પ્રતાપે તમારી શુદ્ધ સ્થિતિને પ્રાપ્ત કરો

હે જગતજીવો!! તમને હવે ૭ કારવ્યદષ્ટિથીજ નિહા

જાગ તમાગ રહાપુમા તમાગ બનામા તમને નહિ હુ ખવ
વામા મારા આતરસયમની શ્રદ્ધિ સમાર્પ છે

કૃપાગ સદ્ગુરુમહારાજએ તમારી દયામા તમારી
ઉન્નતિમા મને હિતમ સિદ્ધિ આપી મદદ ઉપમાગ મે છે
માટે કૃપાગ શરદેવનું પુન પુન અરજી કરી તમાગ અગ્રજી
વામા ઉપયાગી બનુ છુ

હે શ્રવે તમે સત્તાએ પરમાત્મા હા તમે / બ
વિષ્ણુમાગમ સામગ્રીએ પગમાત્મા થશે તમે નાન દરાન
આશિરવચ હા તમારી આરી શ્રિતિ અન્તરદષ્ટિની નિ
દાગીને તમને હ વ ન શ્રજી ભન શ્રજી હમાબુધુ
તમારી વિભવતા કોઈ પણ બવમા કોઈપણ શરીરને મે
રી દોષ તો તે પુન પુન ખમાવુ છુ

હે જગત્તા શ્રવે તમાગ આત્માની સમજનયથી
સમા મતા ગ્રામી ગ્રામી તેનું ધ્યાન ગતા અજે ભાવે
પરમા માન ગ્વા ને અનલવુ છુ

હે જગત્તા શ્રવે તમાગ હાથે થાણુ થાઓ જે કોઈ
સિદ્ધ થન તીયમર થયા મની થના તે સર્વે તમાગ ઉપર
મમાન બાન ગ્રામીનેજ થયા છે જો તમાગ ઉપર સમાન

ભાવ ન દેત તો, તેઓ એની ઉચ્ચ સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરત
નહિ માટે તમે પણ સમાનભાવમા ઉપકારી છો

હે જગતના શ્રવે ! ' મિથ્યાત્વયોગે તમે અનેક
પ્રકારના મિથ્યાધર્મ પાળનારા હોત તો પણ મારે તો તમારા
અન્તગતમા માથે સમાનભાવ હોવાથી હું તમારો દ્વેષી
બનતો નથી અને તમને મૈત્રીલાવથી સમ્યગ્ ધર્મમા બાવના
પ્રયત્ન કરીશ, એમ અન્તરૂનો મૈત્રીભાવ સૂચવે છે

હે જગતના શ્રવે ! તમને મિથ્યાત્વશત્રુના પાશ
માંથી ડાઘવના અજ્ઞાનયોગે ઉપકારી ઉપર પણ અનુપમારી
શુદ્ધિ થશે, તોપણ હું બાગમ્ને ઔપધની પેઠે ભાવિહિત
માટે પ્રયત્ન કરીશ, તેથી તમને મૈત્રીભાવનામા બમણુદ્ધિ
ઉત્પન્ન ન થાય, તે માટે પ્રથમથી નિવેન્ન મૂં છુ હું જે
કહીશ, તખીગ, બનારીગ સમજવીશ તે સર્વ તમાગ
આત્માની ઉચ્ચસ્થિતિ માટે સમજાશે ખરેખર હે મિત્ર
શ્રવે ! અન્તરૂપદેતના જ્ઞાનોદ્ધાગથી તમારી આગળ પ્રેમ
ભાવે મા ૬૫ ખાલી કરે છુ, તેથી તમે માગ વચન
ઉપર વિધાન ગખગો, તો તમાગ હૃદયમા પૂજ્યભાવથી
માગ વચ્ચો પ્રવેશ મરશે ખરી પ્રેમનક્ષત્રાભક્તિનો અત
કરાગમા ઉદ્ભવ થવાથી, હે શ્રવે ! તમને હું પ્રેમની કહું

હે જગત્કર્ત્તવો ! તમારા પ્રતિ દ્રવ્યધ્યાનુ તથા ભાન-
દાતા ચિત્તરત્ન જ મારા આત્માની ઉચ્ચતિમા પરમ હેતુ
૬ તમે અમખ્ય કૃપો તથા નિગોદની અપેક્ષાએ અનત
કૃપો છો તમારી પ્રત્યેની અસખ્યાતપ્રદેશમય વ્યક્તિ છે
તમે અસ્ત્રરૂપજ્ઞાનથીજ સ્વોન્નતિ પ્રાપ્ત કરી રાખો

ઉત્તમ અનંતારધારક હે મનુષ્યો ! તમે અનેક દેશ
જન્મ યોગે સ્વયં દેવાભિમાન ધારણ કરી, બાહ્યદેશમમતા
યોગે એક ખીમની અરનતિ કરવા ઇચ્છો છો, તે શુ
તમારી જૂન નથી ? જૂવજ છે સર્વ આત્માઓ એકમરૂપા
આખ્ય તર પ્રદેશોથી છે, હતા અનંતરસ્વરૂપ જૂની, બાહ્યા
ભિમાનથી એક ખીમથી દૂર પડી, પરમ્પર લડી મરે છે,
તે શુ તમો છાજો છ ? ધો છે ? વિચારો, વિગ્નતીયદેશના
જન્મ એક સરખા છ તેમ તમે વિગ્નતીય દેશમા જન્મ્યા
ના પણ આત્મત્વથી એક સરખા છો માટે એક ખીમ-
પ્રતિ મૈત્રીભાવનાથી દેખો અને એક ખીમના ભનાના
મુદ્ધવિચાર ધારો

તમે કાઈ નનુધ્યનું લક્ષ્ય ચિંતવ્યો તે ભના વિચારથી
અશુભ ક્રમોદયથી તેનું જોડે સાડ ચર્ચ શકતુ નથી તો પણ

(૮)

જનો વિચાર કરો છો તેથી પોતાનું તો સાર થઇ ગયું છે
માટે સારા વિચાર ઝગાડને સાડ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે

તમાગ શુદ્ધ વિચારાનુસાર અન્યથો વર્તન રાખશે
વા તે પ્રમાણે શુદ્ધવિચાર કરશે તો તેમનું આત્મદિન થશે

હે અન્યથો ! " તમને તમાર સત્યસ્વરૂપ આજપર્યંત
ઓળખાયું નથી વા ઓળખાશે નહિ તેમા કોઈ પણ
પ્રતિનિધક છે ધર્મસ્વરૂપનો પ્રમણ બહિર પડતો નથી તેમા
થડ પ્રતિનિધક છે, તેમ તમારા શુદ્ધસ્વભાવનો પણ પ્રતિ
નિધક કોઈ છે અને તે જ્ઞાનાવસ્થાયાદિકર્મ છે જ્ઞાનાનુ
ભૂતિપ્રતિનિધકર્મનો નાશ કરી સ્વસ્વરૂપનો પ્રમણ નરના
શક્તિમાન થઇ શકે તેમ છે

બાલથી તમાર જે સ્વરૂપ દેખવામા આવે છે તે
પૌદ્ગલિક છે તેમા તમાર સ્વરૂપ નથી તમે જ્ઞાનદર્શન
આરિત્રમય અસખ્યદેગમય નિમિત્ત છે તમે મન-વાણી
કાયાથી ભિન્ન છો માટે બાલ પૌદ્ગલિક પ્રદેશમા વર્તતા
છતા પણ અન્તર સ્વરૂપથી અન્નરમા વતો

તમારી આત્મશક્તિનો પ્રમણ તમેજ સત્તામર્થથી
કરી શકશો, મનુષ્યાવતાર-દેવવતાર પણ તમારા મામર્યા
ધીન છે માટે ભાવીભાવ કરો તેમ બને એમ બોલી

(૯)

વેસ જેવા દીવાદમ થઈ આત્મસામર્થ્યપ્રગટ પ્રથલને
છોડ્યો નહિ

તમે દિદુ, મુમત્માન પારસી, અગ્રેજ, જાપાનીઝ,
ચીના વગેરે ગમે તે હો પણ તમારા પ્રત્યેકના શરીરમાં
ગહેરો પ્રત્યેક આત્મા, જ્ઞાનાદિગુણથી એ સરખો છે માટે
પરસ્પર સન્માનભાવ રાખો એક બીજાની દયા કરવી તે
પણ એ મહાનધર્મથી તમે એક બીજાના નજી ના હો
હતા કેમ તમે પરસ્પર ઇર્ષ્યા, વૈર, જ્ઞાતિભિન્નતાની મિથ્યા
લાગણીથી પરમાત્મસ્વરૂપ આત્માઓનું અનિષ્ટ કરવા અગુણ
ચિંતારો કરો છો ? દિસા કરો છો, એક બીજાને મારી
નાખવા કેમ પ્રથલ કરો છો કાંઈ પણ પગ, પખી, મનુ
ષ્યની આગળી કાપનાનો તમને તમેએ માનેના કાંઈ પણ
ધર્મ શું હુમ્મ બાખ્યો છે ? વિચાર કરો, વિચાર કરો,
કાઠીથી માઠીને ઈન્દ્રપર્વતના આત્માઓ એક મરખા છે,
તમેને કાંઈ હુખ આપે તો જેમ તમને હુખ થાય છે તેમ
તમે અન્યહોને મારો છો, સતાપો છો તો તેથી તેઓ
હુખ થયા વિના રહેતું નથી તમારો અન્તરાત્મા અન્યહો
ને હુખ આપના પ્રથમ વાગે છે તો તમે વિચાર કરો
કાંઈના પણ આત્માને હુખ આપવું તે તમારા આત્માને
હુખ આપ્યા બરોબર છે

સવજીવો તમાગ ખુ છે તમારા સમાન છે કર્મથી
 ત્યેક જીવેના સરીર બિન્ન બિન્ન રચાય છે આત્માની
 મિત્રાઈ શરીરના સમ્બંધથી નથી દેશના સમ્બંધથી નથી
 પણ આત્માના સ્વરૂપથી સર્વ આત્માઓની સાથે સમ્બંધ
 હોવાથી એક બીજાના વિરુદ્ધ અનન અનીતમનથી ને ને
 ખરામ લાગણીઓ થઈ હોય એ બીજાનો ધાન કરો હોય
 તે હવે સમજીને મન વચન કાયાવડે દાખાવો ' હુ પણ હે સર્વ
 જીવો તમને ખમાવુ હુ આદાર વિદાર ક્રોધાદિથી મે
 તમેને ને ને હુ ખો આપ્યા હોય તેની દાખા લા કર હુ
 તમે સર્વજીવો મારા મિત્ર છો તેમ તમે પણ પરસ્પર
 એક બીજાના મિત્રો છો મિત્રતર્તન પ્રવૃત્તિમા મુખવાને શુદ્ધ
 અતરૂથી પ્રતિષ્ઠા શ્રી મૈત્રીભાવમા નોડાશે બા-બાવ
 સ્થાથી આત્માને પણ પખી મનુષ્ય વિગેરે ને કોઈ
 જીવો તમારા સમ્બંધમા બા-બા હોય તેની સાથે તમે
 અનિષ્ટ સંબંધથી વર્તી ક્રોધ દિસા આદિ ને ને દેના
 શ્રી તમે મનીન બધા હો તે માટે તમારા આત્માને
 ખમાવો ' નિ હો અંત અંત જીવોને ખમાવો તેથી તમે
 નિમન થજો

હે મિત્રો તમાગ મનમા સદા શુભચિન્તાર તમે

ધાગણુ કરે। મન તમને નાના વિચારમાં પ્રેરે તો તુરંત તમો
મનને વેગ આપી શુભ વિચારમાં અને શુદ્ધ વિચારમાં પ્રેરે,
પ્રભુના ગુણોનું સ્મરણુ વા સદ્ગુરુના વા આત્મગુણુ ચિંત
વનમાં મનને રોકે, આત્માનું સામર્થ્ય પ્રાપ્ત કરે। "આત્મા
વડે આત્માનો ઉદ્ધાર થયેનો છે, પોતાના સામર્થ્યથીજ
તે મિત્રો ' તમો સસાર સમુદ્ર તરી શકશો, તમો કંઈ પણ
આત્મપ્રપન્ન કરશો નહિ તો તમને આત્મસામર્થ્ય પ્રાપ્ત
થનાર નથી શ્રી વીરપ્રભુ તીર્થકરે ખાર પર્યં અધિક આત્મ
ધ્યાન કર્યું ત્યારે તેમણે ધ્વનિમાન સપ્રાપ્ત કર્યું તમો પણ તેની
રીતે મર્મશ્રવે, સમાનભાવથીજ આત્મોન્નતિ કવે। પ્રપન્નમાં
જોડાઓ તમારા પ્રપન્નથી પ્રતિદિન તમો કંઈક આગળ
વધશો, તમારો આત્મા પ્રસન્નત થી આગળ વધરો કે તુરંત
તે આત્મધારાને પ્રાપ્ત કરશે, આનંદ ખરેખર અન્તરૂમાં છે

હે મિત્રો ' તમો સુખને માટે અનેક શ્રવેને મારી
તાપો છો, અનેક શ્રવેને સતાપો છો, અનેક શ્રવેને
હેતરવાને માટે અને પ્રખરની કળાઓ તથા ચેષ્ટાઓ કરો
છો, તેથી કંઈ તમને તાત્વિકસુખ મળતુ નથી અને હિલટા
તમારા મિત્રશ્રવેને દુખ આપી દુખના ખાડામાં તમો
પોને ઉતરો છો, તેનો વિચાર કરો, અને અશુભ કર્મોથી

પાછા હોઈ અન્ય મિત્રજીવેને કુખ આપનામા તમને ઉત્તર
કુખજ મળવાનું એમ સૂત્રની પેઠે આ વાક્ય હૃદયમા પુન
પુન વિચારશો અન્ય તમારા મિત્રજીવેના આત્માઓને
નહિ કુખનવામા તમને સુખ મળજે જોયું વાવે તેડું લણે,
આ મીઠી કહેવતનો પરમાર્થ અત કરપુમા પુન પુન સ્મરણ
કરશો " મિત્રજીવો " તમારા આત્મા ન થિ અન્ય જીવો ક્રોધ
રો, દેવ કરે ધર્મો કરે, કર્મ બાધે એમ થવું જોઈએ નહિ

હે અન્યજીવો ! તમે જો ૩ જન-બાન્ધાઈ તરીકે હોય
તો, નીતિનો ત્યાગ કરી અનીતિથી પ્રભાષી ન કોઈ જી
વોની ધાત વિશ્વાસઘાત માસખદ્દણ, દાગપાન, વ્યભિચાર
વગેરે અપદ્ધત્યથી દૂર રહી સુખ અને શુદ્ધ વિચારોથી આ
ત્મોન્નતિ કરવા પ્રયત્ન સતત નરી રાખશો સર્વ જીવોનું
રક્ષણ કરનાર સર્વ જીવેને જરા માત્ર પણ કુખ નહિ આપ
નાર પરચુન આત્માઓ રાગના પણ રાગન છે

હે મિત્રજીવો ! તમે વડી-રાતથી પેલાનું સુજ્ઞાન
અનામતા હોય તો તમારા આત્માની ખાતર કપટ, અસ
ત્યવચન, વિશ્વાસઘાત, વગેરેની દૂર રહેજો તમારા આત્માની
ઉન્નતિમા કરનાર વગેરે હોયો સિનચુન છ, તેની તમે આ-

લોભની પ્રાપ્તિ શ્રી સન્નારા નથી પાપથી પોતાના
આત્માને છોડાવે એ જ ખરી વકીનાત છે

જે તમે, દાસ-ના > હો તો પ્રમાણિકપણુ સાચી
નીતિના માર્ગમા પ્રવૃત્તિ શ્રી પરમાત્માના દાસ બની કેઈ
પણુ શુભનુ જૂઝુ શો નહિ તેમ જૂડાને વિચારશો પણુ
નહિ, તમારાથી મોઢુ શુની લાગણી કુ ખારી નોંધએ નહિ

હે મિત્રો ! તમે જે ચાપારી તરીકે હોવ તો અનેક
રકારના આપાતમા મોઢુ પણુ શુભોની હિસા ન થાય મોઢુ
પણુ જાતનો દગો ન થાય તેમ વર્તજે જૂઝુ બોલીને પ્રથમ
પોતાના આત્માને છેતરવાનુ આ બન્ય જનના આત્માને
ઁતરવાનુ અપકૃત્ય, તમે- ચાપારી ધધામા કરશો નહિ હે
મિત્રો ! પ્રમાણિકપણાથી ગુજરાત ચનારી સર્વ શુભોપર ભાવ
ધારુ શ્રી ધમ દુનની પુષ્ટિ મવા સતત ખગ અત કર-
ણથી પ્રયત્ન કરજે

મર્ચ કરતા હિસા-મિથ્યાત્વ આદિ અધર્મનો ઉપદેશ
દેવો એ મોગમા મોગ પાપ છે અસત્ય ઉપદેશ, અસત્ય
ધર્મના રેખ જગતમા લોકો લરી મરે એના નિગધ
બનાદિ સાચોપદેશથી હે મિત્રો જૂ રહેશો મરણુ કે-તમારી
વાણીથી-તમારા લેખથી પોતા હ ય દુ ખાય હિસા, જૂઝુ,

ચોરી, વ્યભિચારની શુદ્ધિ થાય, મનુષ્યો એક બીજા ઉપર
વૈરભાવની લાગણીથી દેખે અને નાત, જાત, દેશમા માગમારી
થાય તેવું પાપ મોડું છે, અને તે પાપમા પ્રેરક લેખક
તથા ઉપદેશક છે માટે હે આત્માઓ ! તમારે સર્વજીવોને
શાંતિ મળે એવું વર્તન રાખવું જોઈએ

સત્ય ઉપદેશ અને સત્ય લેખ, સત્ય શ્રવણ બનાવવા
સમાન કેાઈ ઉપકાર ધર્મ નથી અર્થાત્ સત્ય વસ્તુનો ઉપ
દેશ દેનાથી અને સત્યશ્રવણ લખવાથી સત્ય ધર્મની પ્રાપ્તિ
થાય છે માટે પ્રેમિ બનુઓ ! ! ! રાગ દેવનો નાશ થાય,
સર્વજીવો દયાધર્મનું સેનન કરે એવો ઉપદેશ આપો અને
એવા લેખ તથા શ્રવણ લખો

આજીવિકાનિમિત્ત ઉપદેશ દેનાનું કામ કરવું એ કંઈ
તમારા આત્માની ઉન્નતિ અર્થે નહીં માટે હે મિત્રો ! ધર્મના
ઉપદેશના બદાને ધન સમય કરનાની શુદ્ધિ ધારણા નહિ
અસત્ય અધર્મોપદેશ તથા લેખની જગતના જીવોનું
અનિષ્ટ ને કર્મું હોય તે સંબધી હે મિત્રો ! પશ્ચાત્તાપ કરો
મન વચન અને કાયાથી ક્ષમાપના સર્વ જીવોની સાથે કરો
પણ અનેક બલકૃત મિત્રોપદેશ સંબધી પુન પુન પશ્ચા
ત્તાપ કરી સત્યોપદેશમા પ્રજ્ઞાત કેં છું

૧ હે મિત્રો ! તમે જે સુકૃતિમુખને ધમ્મતા હો તો,
 ૨ એકેન્દ્રિયથી માઠી પાનેન્દ્રિય હોવાની દયા કરો, સર્વ હોવાનું
 ૩ પુનરત્ન રક્ષણ કરો કોષપણ હોવાની આતપ્તીને દુઃખવશો
 ૪ નહિ સ્વાર્થની ધૂતમા અથ જનીને હોવાને ચરી નાખશો
 ૫ નહિ તુલમીન્નિ કહે છે કે

વૃષાધર્મકો મૂલ હૈ, પાપ મૂલ અભિમાન,
 તુલસી દયા ન છાડીય, જવલગ ઘટમે પ્રાણ ॥૧॥
 તુલસી ધાય ગરોચકી, કપૂ ન ચાલી જાય,
 મુચા દોરકે ચામસે, લોહા મસ્મ હો જાય. ॥૨॥

આ કહેવાતે પુન પુન ચરીને જન્યા ત્યાથી ફરી
 ગણીને તમારા મનમા દયાના વિચારોને દમારી વચન હા
 થથી કોઈ હોને દુઃખ ચાય નહિ એવી પ્રવૃત્તિ કરશે તો
 અતે નિવૃત્તિ મળશે

દમા, સર્વ કર્મનું મૂળ છે જ્યા દયા નથી ત્યા કર્મ
 નથી જે જન્ય મનુષ્યોના ન થમા દયા હોય તેઓ, અન્ય
 ઉપર ક્રોધ કરે નહિ તેમ અન્ય જનની નિન્દા પણ કરે
 નહિ દયાની પરિપૂર્ણતા પ્રાપ્ત થવાથી આત્મા પરમાત્મ
 પ ને પ્રાપ્ત કરે છે, કોષ પણ મનુષ્યને ગાળ દેવાથી તેનું
 હૃદય બહુ દુઃખાન છે તેથી તે જનના આત્માને દુઃખવો

વિશેઃ કહેવાનું છે કે વૈશ્વિકજ્ઞાલાનન્દથી લિપ્ત સત્ય આત્માનન્દ જ આદરવા યોગ્ય છે માટે જાણ વિધવના આનન્દમાં ખુશ ન થતા અન્તરૂના આનંદને પ્રાપ્ત કરવા તત્પર કરશે. આન્તરિક આનન્દ પ્રાપ્તિનું કાગજુ મૈત્રીભાવના દ્વારા આત્મધ્યાન જ છે.

હે મિત્રો ! તમારા પશુઓ, તમારા નોકરો અને તમારા પાળેના પખીઓનો આત્મા એક સરખો છે વસ્તુગત્યા આત્માઓના શુદ્ધ સ્વરૂપપ્રતિદષ્ટિ દેહએ તો પ્રત્યેક આત્માઓ એક સમાન છે કેાઇ આત્મા ઉચ્ચ કે નીચ નથી ઉચ્ચ અને નીચપણું કર્મજનિન સમજી કેાઇને નીચ દુર્જન આદિ શબ્દો કહી દુ ખવસો નહિ, કર્મયોગે ઉચ્ચત્વ અને નીચપણું પ્રત્યેક જીવને પ્રાપ્ત થાય છે માટે પુન પુન હૃદયમાં વિવેકદષ્ટિની નિચારી સર્જી જીવોપર સમાન શુદ્ધિથી દેખી સનનું જનું કરવાની શુદ્ધિ ધારી મૈત્રીભાવનાની પુષ્ટિથી આત્માનન્દ સાધશે.

ચોર નકટ, લુચ્ચા પાખડી, જમાસ, પાખી, દુટ, દુર્જન નિર્દાન, કપડી, હગમી, વગેરે શબ્દોથી તમે અન્ય જીવોની લાગણી કદી દુ ખવસો નહિ તમે એવા ખરાબ શબ્દો બોલીને ખીખનું જલુ ક'ી સકનાર નથી તેમજ

એવા ખરામ શબ્દોથી હિન્ન લોકો બોલનાર ઉપર ચુક્રેપ
અને કોપની લાગણીથી નથી જોતાં હા અનમત જીવે
છે જ્યારે એમ છે ત્યારે તમે જુન્યા ત્યાથી ફરી ગણીને
મિષ્ટ શબ્દોથી મનુષ્યપ્રતિ વર્તન અનાવશો તો મૈત્રીભાવ
નાની પુષ્ટિ થશે

અસખ્ય રાત્ર, ચક્રવર્તિ, શેઠ, વગેરે થઇ ગયા અને
થશે, કોઇ જગતમાં અમર રહેનાર નથી, વૃથા અહત્ય અને
મમત્વભાવથી તમારા આત્માને દુર્ગતિ દૂષમા નામે છે,
મિત્રજીવો ! તમારી મૂળસ્થિતિ જે બાહ્યમાં દેખાય છે તે
નથી તમે આત્માઓ છો તમારે સ્વરૂપ જોળખો તમારા
અરૂપને જોળખતા સર્વજીવોના નજીક સમધમા તમે
આનંદો, જાતીને આચારમાં મુશ્કેલી તમારી ઉન્નતિ તમે
મી શમશે

હે જન્ય આત્માઓ ! તમે જો પ્રમારના જુદા જુદા
દેહમાં રહી ગતિયોગ્ય પ્રાણોને ધારણ કરો છે ભૂતમાતમા
તમારા પ્રાણને દુભન્યા હોય, વર્તમાનમાં દુભનતો હોઉં તો
તેની ક્ષમા ઇચ્છુ છું લવિષ્ય જામાં આર્ષપણુ જીવને અરાતા
ઉત્પત્ત કરનાનો મારો પરિણામ નથી

હે જગતના જીવો ! તમે મારી તરફ મમે તે ભાવથી

જુઓ, મારે તો શુદ્ધ વિચારદ્વારા આત્મોન્નતિમાં વર્તી તમારા સંબંધી એક પણ ખરાબ વિચાર કરવાનો નથી, અને સ્વભાવે આત્માનો પ્રકાર એજ ઉત્તમ રૂળ ગણું છું.

જગતમાં કર્મયોગે વસનારા જીવો !! ઉપકાર દામા અને અપકારદામાના કર્તૃ ધર્મદામા ઉત્તમ ગણુશો. દામાના બેદોતું સ્વરૂપ સદૃશરૂપદ્વારા સમજી આત્મકલ્યાણમાં પ્રવૃત્ત થશો, ખરેખર આત્મોન્નતિનો સરળ ઉપાય ધર્મદામા છે. જગતના જીવો !! તમે સર્વ મારા મિત્રો છો, તમારું હિત ચિંતવતું તે મૈત્રીભાવના તમારા પ્રતિ નિઃકામભક્તિથી રાખું છું.

પરસ્પરરોપમહોજવાનામ. જીવોને પરસ્પર ઉપકાર છે. જગજીવોનો પણ આ આત્મા ઉપર ઉપકાર થયો, થાય છે અને થશે, માટે મારે પણ સર્વજીવ પ્રતિ ઉચ્ચ ભાવના રાખવી એવો મૈત્રી ધર્મ છે. તમારા પ્રતિ રાખેલી ઉચ્ચ ભાવનાનું રૂળ મને થાય છે અને તેથી હું ઉચ્ચ કોટી ઉપર આવું છું. રાગ અને દ્વેષરૂપ નીચ ભાવનાથી ભ્રમ્ય જીવો, નીચકોટીમાં પ્રવેશ કરે છે. માટે સત્તાથી સિદ્ધ સમાન વ્હાણા જીવો " તમે નીચ ભાવનાથી નીચ કોટીમાં છો. માટે મિત્રની હિત સિદ્ધિ હૃદયમાં ધારણ કરી રાગદ્વે-

પના વિનારોને મનમાથી દૂર કરો પરસ્પર ઝેદ ખીજની
 માથે ભાતુભાવની વતો, ભાતુભાવને ધાર્યા વિના તમારા
 હૃદયમાં સમતા ઉત્પન્ન થવાની નથી સર્વજીવોને પોતાના
 સમાન ધર્મવાળા જાણી વૈરરેના અશુભ બધોનો નાશ
 કરો, કોઈ કોઈનો શત્રુ નથી મર્યોગે સુખ દુખ યાચ
 છે કોઈ તમારું બગાડવા સમર્થ નથી જો પુણ્યનો ઉત્તમ
 દશે તો તમારો કોઈ વાકો વાગ પપ્પુ ગ્વા સમર્થ નથી
 શુભાશુભ મર્મના યોગે ખીજ જીવો તો સુખ દુખમાં નિમિત્ત
 માત્ર યાચ છે માટે કોઈને શત્રુ ધારશો નહીં કોઈ જીવ
 તમારું જૂઠું મો છે તેમાં તેનો વાત્ર નથી પણ તેના આત્માને
 પી નારી ક્રમતિનો વાક છે, જેમ કોઈ મનુષ્યને જૂન આ-મુ
 અને તે નાચવા નવા લાગે, ગાગો ભાડે, મોઢું વાસણ
 ભાગી નાખે તેમાં પેવા જૂતનો વાત્ર છે, તેમ મનુષ્યને
 રાગદ્વેષ યાચ છે તેમાં મોહરૂપ જૂતના રાગદ્વેષ પુત્રોનો રાક
 છે, પણ મનુષ્યના આ મનો રાત્ર નથી માટે ભગવાત્માએ ।
 વિચાર મોટો તમો કેના ઉપર ક્રોધ કરો છો ? આત્મા ઉપર
 તો ક્રોધ કરવો યોગ્ય નથી કારણ કે તેનો તો શુદ્ધ સ્વ
 ભાવ છે, રાગદ્વેષના ઉપર ક્રોધ કરો તો તેના રાગદ્વેષનો
 ક્રોધ મો છે તેમાંજ રાગદ્વેષ ભયા છે, માટે પોતાને લાગે

રાગને દૂર કર્યો તો સર્વ જગત્ મિત્ર સમાન બાન્ધે
વળી ધ્રુવ છે કે

દેવ સા ચતન મદો, ચતન મદિ દણાય,
રાસ તાપ વિસર્જી કરે, આપદિ આપ યુગાય ॥ ૧ ॥

૧ હ આત્મા તુ કેના ઉપર કોષ હો છે જેને તું
દમે છે તે તો તન નથા અને નન તા દખાતો નથી
મારે પોતે સમજી લ મગધથી નિનન આત્માઓ પતુ
નાથી અનિમલ ધાર છે મારે રાગને હે અન્યમિતે -
ત્યાગ કરો દહિદો દોર દેખાય છે

બાળ મનુજો સિદ્ધ સમાન નિમલ છે એમ સમજ
નયની દૃષ્ટિથી વિચાર કરી બીજાના સુખઆ દોર જેરાના
પરના હે લય પડે પોતાના અ મ ના અસખ્યનદે

ગમા દૃષ્ટિ આપીન તપ વ્યય ધ્રુવન તુ ધ્ય ન પ્રે નમારી
ઉમતિ તમારાથી થમે અ મમના અ મ ન અ મનજી
આ મધ્ય નથીજ તમે પ મ મપ ન સ તમા ન મ ન સો
હે લય પડે પા

શુખને મારે રાત્રી અત નિમ મદ ની સમ ન-નમે
તન મન અંતે વણીથી અને જનના ઉવમા કરા હો,
શુખો મારે મનુ મા રી સ રહા હા શુખનેમારે

૧ ખાલોભા ઉતરો છો મુખને માટે બીજાની ગુનામગીરી
 કરો છો મુખને માટે જ્યાં ત્યાં લાજ્યા કરો છો મુખને
 માટે નદીમાં રહો છો મુખને માટે બીજાના મન્ત્રક દાષી
 ૧૧ દય ને દેવગો આપો છો, મુખને માટે વ્યલિયાનું મ્મ કરો
 ૧૨ ડો મુખને માટે બને પ્રકારના રિપ્પ સક પ થયાં કરો
 ૧૩ છો મુખને માટે રાગની ગુનામગીરી ખરો છો મુખને
 ૧૪ માટે દા મા ગમ કરો છો મુખને માટે સ્ત્રીના પગે પડો
 ૧૫ છો મુખને માટે તમે તેના વખાણુ કરો છો મુખને માટે
 વિવાસમાં ગેરી વગેરે અપહરો ગો છો મુખને માટે
 મગીને તોડી નાખો છો ઘડી નિરાતથી થાક પડા સેતા
 નથી જરા નિરાતથી ખાતાપણુ નથી, પણ તમે જરા
 મનમાં વિચાર કરા હ મુખ આ રહે છે, જગ્યા રહે
 છે ? નંતનમાં ? જો જગ્યા મુખ નથી રહેતું, તો જગ્યા
 સુઓ ? ખાગી ગળી તેમાંથી મુખ લેવા બાજુ તાજવા ધમ
 પડા કેમ માગ છો જા નિવાર કરો અનરૂમાં ગોવો
 મુખ તે આત્મામાં ગ્યુ છે બને આત્મા શરી મા તનમાં
 તેની પેઠે આવી રહો કે માટે જાતિનો લગ કરી
 બાળમાં મુખ સોધો, આત્મામાં મુખ છે એમ બદા
 નાખીને તમે જ મા ઇદ્રપણુ ની બુદ્ધિ છે તેનો ત્યા ૧૭

આત્માનું ધન આત્મામાં છે, અન્યમાં રોકાયેલું ' પરમ
 નિધાન પરનંદ મુખ આગલે, જનન આદથી અવ.'
 આ કહેવતનો પરમાર્થ સમજી આનંદ મુખ દર્શિ કરીને સત્યગદિ
 ચોધા. જનનશબ્દો સ્વામી સત્યાગે ગદેલે પરમાત્મા પોતાનું
 અવયવ પ્રગટ કર્યું અને એ સમૂહનની અપેક્ષા એ શુદ્ધ
 શુદ્ધ થઈ જનનશબ્દો આ પ્રમાણે જનનમુખ દર્શિવાળા તિલક
 થયા, થાય છે અને થશે.

હે જગ્યાત્માઓ ' જનનમુખ દર્શિવાળા તમે પોતાના
 શુદ્ધસ્વરૂપમાં રમશો તો માનસિકાની ખેડે આ દેખાતી
 જગ્યા નેમજ દેદાખ્યાસ પણ જુવાળો

જન્ય હવ મિત્રો ' તમે કે હ પણ હવ ઉપર ઉપ-
 કાર કરો તો મામે ને હવ માગ પ્રતિ નમ રહે, વા માગ
 ઉપકાર તો દાખ, વા માગ તે માઈ કરે એવી સમામ
 રૂનિથી નદિ કરતા નિઃશમરૂનિથી અન્યજનોનું જલુ કરતા
 પરમાત્માના પ્રજા કરશે. ધારે કે માઈ જલુ કરમે, એવી
 શુદ્ધિ કેહને તમે લક્ષ્મી ખર્ચી જગ્યાઓ પથાર તમાગ
 અને એના વિચારમાં મનભેદ પ થો તમાઈ કહેલુ વચન
 તેજે સ્તીમર્થુ નદિ ત્યારે તમે તેના ઉપર ગુસ્સે થાઓ
 છે અને જનરો છે કે બોમ લાગ્યા કે મેં એને લાગુ પો

નકામો મારી લક્ષ્મીનો વ્યય થયો. એમ વિકલ્પસંકલ્પ
કરી પચાત્તાપ કરો છો અને ઉપકારનું ક્ષણ દારી નામો
છો, માટે સામો ઉપકાર લેવાની જીદિ આદિ સકામવૃત્તિ
નહિ રાખતાં નિષ્કામવૃત્તિથી કોઈને ધન ખર્ચી ભણાવશો
અને તે કદાપિ તમારા કોઈ વખતે સામો ચાપ તો પણ
તમારા મનમાં કાંઈ પણ આવશે નહીં અને તે પ્રસંગે
વિચાર કરશો કે મેં તો મારું કાર્ય બગ્ગલ્યું, એ જીવના
ખરાબ વિચાર ચાપ, વા મારા સામો ચાપ તેમાં તેની જૂલ
છે. એ પણ જૂલ કોઈના સદ્વાસથી વા આત્મજ્ઞાનથી તેની
દૂરો અને એ જીવ ઉચ્ચ કોટી ઉપર આવો, એમ વિચાર
કરવાથી ઉપકારી જીવ નિષ્કામવૃત્તિથી અંતર્મુખ દષ્ટિવાળો
અનંત શક્તિપોનો પ્રકાશ કરવા સમર્થ ચાપ છે. જલપંક-
જવત્ અંતરૂષી ન્યારા રહી સંસારનાં કાર્ય કરતાં છતાં પણ
પ્રતિદિન ઉચ્ચ કોટી ઉપર ચડશો અને પરમાત્માની સંપૂર્ણ
કળાને પ્રમટ કરશો, આ કુંચી તમારા હાથમાં છે, વિચારથી
આચારમાં ફણે ફણે પ્રવૃત્તિ કરો.

હે ભગ્યમિત્રો ! આત્મમુખની પ્રાપ્તિ કરવા પ્રયત્ન
કરો. બાલભાવમાં મોંકડાની પેડે ફેટતી એવી મનોવૃત્તિને
કબજે કરો. આત્મજ્ઞાનથી સ્વાત્મ સામર્થ્યના વેગથી ફણે

દાસે મનોહરિના સપ્તમ કોમ અનુષ્ઠાન દિષ્ટિ વાગ્યા મનો
 યતિનો અને તપ થયો મા સુત થયા આત્મ ન્યેતિનો
 પ્રકાશ થયો

તે બન્ધનથી તમે ત્યાં નિચાડ્યો તો માનુષ ૫ થો
 કે, આ મા અનાદિકાગથી રાજાના પોતે સંભારણમા
 ભમ્યા મેં હ, તપ મનુ રાજમા ગમડેના વખતે કો
 દાગનામા દિ આપે તો સ્થાનમા પરિતપનુ દાગના
 નથી માં ખજાર નવરો સમવહ હવે રેતી લે
 ચરપટમા, ખુશો નુ ખટપટમા, આ પૈરાય વામનુ
 સમરણ કરી દાસે મો અનુષ્ઠાન નવધ મળિતી મેવન
 કો નવભાગમિતી ખુડી થમવ આ મા અનુષ્ઠાનિતો
 નાં રમે આ નામ મા મેવાય પોતાના સમ
 સ્વધી અત્મસમ ઉચમ મેં ખરેખર અનુષ્ઠાન
 ભાગ્યા થાં રેકે હવેનો દેખી ભાનુનાસો સપ્તમે
 હવે પતના નુ છે અરી ભારા થત સંસ્કરની મરી
 નત હવમાથી નીકળી જાં મન હવે પોતે ખટ છે
 ત્યારે હ કો માઈ અનુષ્ઠાન કોઈ નદી ગુરુ પરમ ભાવ
 દયામા પ્રવશ કરતો ભાનુનાવની દિષ્ટિ સર્વહવેનો
 નિદાગો દાસે દાસે દગ્યા કર્યા ખાતાપીનાં મુખ-મે ન,

કાર્ય કરતા પણ સર્વ જીવો મારા આત્મસમાન છે, માટે તે મારા ચૈતન્યશક્તિથી સમાન જાતીય જંદુઓ છે, એવો હૃદયભાવ ધારણ કરો. પરંપરા પરમાત્માની સમ્પૂર્ણ સ્થિતિને પ્રાપ્ત કરાવેલા આ સરળ ઉપાય છે—

હે અવધિતો ' ' તમે જગતને જેની દૃષ્ટિથી દેખશો તેનું તે દેખાશે, શોકવાળા પુરુષને શોકવૃત્તિથી જગત ગાહમય લાગે છે, વિગટીડી સ્ત્રીને વિરહવૃત્તિની જગત વિરહમય લાગે છે ક્ષણિક વૃત્તિની ભાવનાથી જગત ક્ષણિક લાગે છે, જેની વૃત્તિ તેનું જગત લાગે છે જેની દૃષ્ટિ તેનું જગત દેખાય છે, ધતુરો પીનારને જગત પીનું લાગે છે, નિર્ભંગ આખનાગને જેનું જગત હાથ છે તેનું લાગે છે, લાન, ઉદા પીંગા, આદિ ઉપાધિનાળા અમાવી દેખના પદાર્થનો ભાસ પણ ઉપાધિમિશ્રિત થાય છે, તેમ ગગ અને દેવાદિ ઉપાધિથી દેખનારને જીવો પણ ઉપાધિમિશ્રિત દેખાય છે, માટે સમનાશ્વાન ધારણ કરી સુદનિયમનયની દૃષ્ટિથી સર્વ પદાર્થોનું સ્વરૂપ જોશો તો જેના પદાર્થ હશે તેના દેખાશે, તેમ જગત જીવો પણ મર્વ નિર્ભંગ દેખાશે, અને તેથી રાગદ્વેષની ઉપાધિનો નાશ થશે અને જાતે કેવલજ્ઞાન અને કેવલ દર્શનને પ્રાપ્ત કરી મન્વિદ્યાનંદ-

સુખના બેઠાના મનગો ઓ સાદિયનતમે ભાગે મોટા
સ્થાનમા વાસ કરશે

હે ભગે સમ તમે કે, આત્મા તેજ પરમાત્મારૂપ
હે પોતાના સુદ સ્વરૂપ ધ્યાન કરતા સર્વ મર્મ બળા
ભરમીશૂન થતા પરમ મહોદય સ્વરૂપી આત્મા થાય છે
કહ્યું છે કે—

અયમાત્મૈવ ચિદ્રૂપ, શરીરો કર્મયોગત ॥
ધ્યાતાગ્નિદગ્ધકર્માતુ, શુદ્ધાડરમા સ્યાન્નિરજન ॥૧॥

આત્મા કર્મના થોમે ઔનાગ્નિ, વૈક્રિય, આદાર તૈત્તિ
અને કર્મણુ શરીરને ધારણુ કરે કે ધ્યાનરૂપ અગ્નિથી
ત્યારે અદ્યમને બાળી નાખે છે ત્યારે તે નિરજન પર
માત્મા મહેવાય છે

તમે સર્વશ્વે સત્તાએ પગમ તમાઓ હા તેથી મર્મ
રજ દૂર થતા પોને પરમાત્મનરૂપે પ્રગશે છે તમારી
શક્તિનો નમશ જેમ જેમ તમે આ માધ્યામ વધારો છે
તેમ તેમ શક્તિ પામે છે

હે ભગ-આત્માઓ ! તમે ઇચ્છુનુનમા સુખનેમાટે
પરિશ્રમજી કરશો તોપણ તમને સુખ મળનાર નથી તમાગ

આત્મામાંજ સુખ છે, ત્યાં શોધો, તમારા અન્તરમાં ચિદા-
નંદ આનંદધન અને મહાવીરના સદ્ગુણો લર્વા છે. સદ્ગુણો
પ્રીલગ્યા પડે છે. જ્ઞાન, દર્શન, અસ્તિત્વવાદિ અનંત
ગુણો ભંડાર આત્મા છે. આત્મજ્ઞાન ચનાં બ્રાંતિ દળશે
અને તમારી સદ્ધિ તમને મળશે.

હે પ્યારા, ચૈતન્ય શક્તિના અધિકાતાએ, તમે સર્વ-
ત્ર શુદ્ધ ભાવનાથી દેખ્યા કરો, તમારી શુદ્ધ ભાવના અદ્વ-
ય સમયમાં તમને પરમાત્મ દર્શન કરાવશે, પોતે મૂળ સ્વ-
ભાવે આત્મા શુદ્ધ છે તેવો પ્રગટપણે થાય એમાં શું આ-
શ્ચર્ય છે ? આશ્ચર્ય તો એ છે કે, પોતે ચૈતન છતાં જડ
વસ્તુનો સંગી થઈ પોતાનું જ્ઞાન ભૂલ્યો, પોતાના સ્વરૂપનું
જ્ઞાન થતાં જડ વસ્તુથી આત્મા ભિન્ન થાય તેમાં કંઈ પણ
આશ્ચર્ય નથી. અનંત શ્રવે જડકર્મને દૂર કરી શુદ્ધ સ્વરૂપી
થયા છે અને તેમ આપણે પણ થઈ શકીએ.

શુદ્ધ ભાવના અને અશુદ્ધ ભાવના એ બે ભાવનામાં-
થી ગમે તે પ્રકારની ભાવના તમે ભાવી શકો, વિષ અને
અમૃત બે પાસે છે. એમાંથી ગમે તે તમે પી શકો. ત-
મારે આત્મજ્ઞાન જે જે અંશે હિત્વજ્ઞ થશું છે તેને તમે
ધારે તે સારી અને ખોટી ભાવનામાં વાપરી શકો. ઈન્દ્રિ

અને ચક્રવર્તિની બાલસખના કરતા તમારી પાસે અત
 રમાં અનત ધણી રહિ છે તે નહિને જે તમે પ્રગટ ક
 રવા ધૈર્યથી પ્રયત્ન કરો તો અને મપૂર્ણ નહિના ભોક્તા
 બની શકો. સુખ આત્મામાં મળુ છે છતાં અસાનથી તમે
 દેખી શકતા નથી તેમાં તમારી જૂન છે સા માટે સદ્ગુર
 ઝોળી શોધી કા તા નથી ર સા માટે તેમાટે અત કરણથી
 પ્રયત્ન કરતા નથી તમારા અનુભવના પ્રયત્નવિના તીર્થ
 કર ભગવાન પયુ તારી શકે નહીં તમે પ્રયત્ન પ્રશે તો
 તે પ્રયત્ન તમને ઉચ્ચ કેળી ઉપર મુશ્કે આપ સમાન બળ
 નહીં અને મેવ સમાન જળ નહીં પોતાના સામર્થ્યને એ
 નાતુ બાળક એકો ધુટતાં ધુટતા એનું બધુ વધારે છે તેથી
 તે એક મોટો પ્રેમિસર થઈ શકે છે સારી અગત્ય બેળી ગમે
 તે વસ્તુ પ્રાપ્ત કરવા તમે ધારો તો તેને પ્રાપ્ત થી શકો
 છો મન મૂકીને દેવતાને નમસ્કાર કરી શકો કેલ્લ લખિધના
 મોગે ધારો તે થી શકે ત્યારે હવે તમે નિચાર મગ્સા તો
 માનમ પડશે કે શુદ્ધ અગર અશુદ્ધ બેમાથી ગમે તે પ્રમાણે
 સામર્થ્ય વધારણ હોય તો તમે વધારી શકો સા માટે ત્યારે
 અને શુદ્ધ સામર્થ્ય વધારતા નથી
 જે તમે પોતાના આત્માને નીચ નહોતો કોધી છુ,

કપડી છું, વ્યભિચારી છું, મદાદોષી છું, પાખંડી છું,
 નિર્ધન છું, મોહી છું, દેષી છું, ઇત્યાદિ અશુદ્ધપર્માયમય
 મોતના આત્માને ભાવશે તો તમારો આત્મા તમને તેવો
 ભામમે વસ્તુનં નો વિચારો તો માનુષ પડશે કે, ક્રોધ
 એ મારો ધર્મ નથી ત્યારે ક્રોધને મારો કેમ ગણ્યું ? ક્રોધથી
 હું ખિન્ન છું કપટથી ભિન્ન છું વ્યભિચારથી ભિન્ન છું
 દોષથી રહિત છું માગે શુદ્ધસ્વરૂપમા પાખંડ છેજ
 નહીં તો કેમ આત્માને પાખંડી કહ્યું ? અશુદ્ધ ધર્મનો આરોપ
 કરી ખગમ ભાવનાથી મારો આત્માને કેમ નીચ
 ગણ્યું ? નીચ ભાવનાથી મારો આત્મા નીચ થાય છે, અને
 ઉચ્ચ ભાવનાથી આત્મા ઉચ્ચ થાય છે, મારે એમ ભાવના
 કરવી કે હું કદી પાખંડી છુંજ નહીં તેમજ કદી નિર્ધ-
 નની ભાવના કરી નહીં, રાનાદિ અનન ધનનો આમી
 આત્મા છે, તેને કેમ નિર્ધન ગણાય ? પંચ નથી તેથી નિર્ધન
 આત્માને નિર્ધન છે એમ કહે તો તે મત્ત નથી કાગ્યું કે મોનુ
 રૂપ વિનેરે પુરુષ ધનથી તો આત્મા ત્રણ કાલમા ધનવાન
 છેજ નહીં, જડ વસ્તુને ધન કેમ કહેવાય ? વ્યવહારમા જગ-
 તના લોકો જ્ઞાતિથી નમે તેમ કહેતા, પણ જ્ઞાનીશ્વર તો
 જ્ઞાન દર્શન આરિત્ર, વીરોદ્ધિયુક્તને જ ધર્મ કહે

નાશી, આત્મા તમારા પ્રત્યેકના શરીરમાં લિન્ન લિન્ન છે, શરીરમાં તે કાષ્ટમાં અગ્નિની પેડે ચાતાઈ રહ્યો છે, જેના વડે તમે સમજી શકો છો, સારૂ જોડું પાડખી શકો છો તે આત્માને ઝોળખો, શરીરમાંજ છે, તેનું રૂપ લુપ્તે શ્રી વીર પરમાત્માએ તેનું વચાર્થસ્વરૂપ વર્ણન કર્યું છે, તેમના વચન દ્વારા અંતરમાં શોધો, જે જ્ઞાનવડે તમે આત્માને શોધવા ધારો છો, તે જ્ઞાન પણ આત્માના અસખ્યાત પ્રદેશોમાં રહે છે, પોતે જાતા છે, અને પોતેજ જ્ઞાનમાં જેવરૂપે ભાસે છે, મનુષ્ય જન્મમાં આત્માનું સ્વરૂપ પ્રાપ્ત કરવાનો સમય છે, આત્મામાં ધર્મ છે પણ જડ વસ્તુમાં ધર્મ નથી મગા, ગોદાવરી, કાશી, પ્રયાગ, યમુના વિગેરે ઢેકાણે ભગવાની શી જરૂર છે? જન અને મારી તીર્થ નથી આત્મા તેજ તીર્થ છે, અનંત શક્તિના રાખી તમે પોતે જ છો પોતાનાથી ખિજ આત્મા નથી, કર્મ આવરણનો પડદો ચીરી નાખી આત્માનું દર્શન કરો । દર્શન કરો । દર્શન કરો ।

હે ભગ્યો, વીજડી, તારૂં વિગેરે ખરતા પણ આત્માનું સામર્થ્ય અનન્યજનું વિશેષ છે આત્માના સામર્થ્યની દુનના ચર્ચ શકતી નથી, અનન્યજનો ધણી આત્મા છે આત્મવીર્યના જે બેદ પડે છે, એક ક્ષણપર મહાવજન્ય

આત્મવીર્ય અને બીજું ક્ષાયિકવીર્ય, તેમાં ક્ષયોપશમવીર્ય લે-
 રવાનાસંગે પરિણમેલું તે મતિ ઉપયુક્ત થવાથી અભિસંધિ-
 ન વીર્ય કહેવાય છે, તેના બાહ્યભાવમાં પરિણામ થવાથી
 અનેક કર્મ અદ્યક્ષ કરે છે, અને તેજ વીર્ય, સમકિતભાવે
 મતિજ્ઞાનદ્વારા શુદ્ધ સ્વભાવમાં પરિણમે છે, તે અનંત કર્મ
 વર્ગણાને ખેરવી ધાતીકર્મનો નાશકરી પરમાત્મપદ પ્રગ-
 ટાવે છે, આત્માના અસંખ્યાતપ્રદેશ છે, એકેકપ્રદેશે
 અસંખ્યાત વીર્ય વિભાગ છે, આ અધિકાર કમ્ભપયડી
 ઘેઘમાં યોગસ્થાનક વર્ણનમાં દલો છે, ક્ષયોપશમભાવી-
 ય વીર્ય અસંખ્યાત છે. તે યોગ રૂપ હોવાથી તેવડે કર્મ
 પુદ્ગલના સમૂહને આત્મા ખેંચે છે. જેવા પ્રકારની યોગ
 બળ શક્તિ બાહ્ય ભાવમાં ચંચલતા યોગે પરિણમે છે તેવા
 પ્રકારનો કર્મ અદ્યક્ષ થાય છે, અને ક્ષયોપશમીય વીર્ય શક્તિ
 દ્વારા અંતરમાં ધ્યાનથી ઉતરી યોગની ચંચલતાને રૂંધી
 સ્થિરોપયોગમાં દશમાદારે રમે, હાં નિશ્ચલતા ધ્યાનથી
 જેટલા પ્રમાણમાં રમણના કરે તેટલા પ્રમાણમાં કર્મવર્ગણાએ
 ખરતી જાય છે. આત્માના ગુણો તે તે અંશે નિરાવરણ થઈ
 પ્રકાશ કરે છે. જ્ઞાનંદવનના શ્રી સુમતિનાથના સ્તવનમાં
 જ્ઞાનવિમલ સુરિ દશમાદારે આત્માને સ્થિર કરવાનું કહે છે.

એમ ધ્યાન વીર્યશક્તિ યોગે મતિજ્ઞાનના ગિર ઉપયોગથી આત્મસ્વરૂપમાં સ્થિરતા થવાથી આત્મામાં કર્મની વર્ગણા એ પેશી શકતી નથી, અને ક્રુવતાના યોગે આત્માના સુખનો અનુભવ આવે છે, તેમજ શુદ્ધધ્યાન દ્વારા ધાતી કર્મ ખપાવી આત્મા અનંત શક્તિ પ્રાપ્ત કરે છે ક્ષાયિક બાવીય અનન વીર્યશક્તિ છે તે પુદ્ગલમાં પરિણમતી નથી આત્મા, કર્મથી દૂર થાય છે સર્વ સગપરિત્યાગની અત્ર સ્થિતિ છે, આવી આત્મશક્તિ આત્મામાં શુભ રહી છે, અરણિમાદ્રુનું મથન કરતા જેમ અગ્નિ પ્રગટ થાય છે તેમ આત્મધ્યાન સ્થિતતાથી અનંત વીર્ય શક્તિ પ્રગટ થશે અતરમાં મોઘો આત્મશ્રદ્ધાથી સ્વસ્વરૂપમાં સ્થિત રહે.

હે આત્માઓ ' પર પુદ્ગલ દયાના યોગે તમે પત્રત્રતાની બેડીમાં પડ્યા છો, અને તેથી સસારી કહેવાઓ છો, પરપુદ્ગલ ગ્રમણતાના યોગે અનન અનન કર્મની વર્ગણાએ સમયે સમયે મદણુ પડે છે, અને તેથી ચોરાશી લાખ શ્રવણોનિમાં અનંતિવાર ભટકવું પડ્યું દશ પણુ લખાતો એવો ' ' જયો વખત પાછો આવનાર નથી, આજકાલ કૃતા આયુધ્ય ખૂટે છે પરત્રતાની બેડીમાં રાજા રાણા બાદશાહ ચક્રવર્તિ સુરપતિ પણ પરત્ર છે, સ્વ-

તત્ર નથી, ત્યામુધી પોતાના આત્માને સ્વામી ક્યો નથી, ત્યામુધી ચક્રવર્તિ સુરપતિ પણ અનાય છે, રામદેવરૂપ મહા મત્સ્યોએ આત્માને કબજે ક્યો છે એવાઓ ભને શેઠ, રાણા, બાઈશાહ કહેવાય, પણ તેઓ પરભાવમા વિશેષ મમ્મ હોવાથી વિગેર પરતત્ર છે કેદમા પડેલા મનુષ્યો જેમ પર- તત્ર છે તેમ રાગ્ન પણ પરતત્ર છે પચેન્દ્રિયની પરતત્રના જે ભોગવે છે તે કદી સુખી હોતા નથી, ઇન્દ્રિયોના આધીન જેતુ સુખ છે તે પરતત્ર કહેવાય છે વિકલ્પ સંકલ્પવાળા મ- નના વ્યક્તિમા જે પડેના છે તે પણ બહુ પરતત્ર છે, ચાર ગતિમા પરિભ્રમણ કરાવનાર મન છે મૂળતો વાતરના કરતા અતિ ચચગ મન છે અને તેને મોદરૂપ દારૂ પાથો, અને તેને સ્વેચ્છારૂપ નિસ્સંગથી આપી ત્યારે તે કુદવામા ખામી રાખે તહો એના મનના વશમા રહેના શેપિયાઓ રાત્રીદિવસ દ્વાપચરાગ કરે છે, દોડે છે, ભમે છે, હસે છે, રૂવે છે, ખુદી ચાપ છે, વગી તેના ચચગ મનના તામે રહેનાર રાગ્નઓ દોડ્ડોડા કરી મૂકે છે, અભિમાનના છાકમા પદ્મા તલ મોતે છે પ્રગ્ન ઉપર અનેક પ્રકારના લુપ્ત કરે છે મામ ખાય છે, અને જાણે છે કે અમે સતત્ર છીએ પણ તે માના સ્થ પરી પામર જેની દશા માત્રે છે, એ રાત્ર તેઓ

ભૂમી મયા છે, ગમેત સક્તિના આત્માએ કર્મના યોગે
પરતત્ત્વનાની બેઠીમા પડેના છે પરતત્ત્વનાની બેઠીમાથી છટ
કવાના અનેક ઉપાયો તુર મદારાગ્ન બનાવે છે ને જીવે
સદ્ગુરના વિશ્વાસથી સદુપાયો સેવે છે તે મર્મરૂપ બેઠીનો
નારા કરી સ્વતન યાય છે સ્વતન થઈ એક હામમા હર
છ તેો દેહ જાતની ઈ જ નગમતી નથી એવી અવસ્થામા
તે સિદ્ધ મહેવાય છે તેરી સ્વતન અવસ્થા મેળવે

આત્મશક્તિ પ્રમાણ કરવાના મધુર પુસ્તક વાચીએ
હીએ સાબળાએ હીએ સારે મનમા એમ આવે છે કે
સર્વ રક્તિયે નો નમાસ યાય તો સર જાણુ વાચ્યા અને
સાબળ્યા હક આત્મશક્તિનો નકાશ કરવાને કષ્ટપામ
વામા આવતું નથી

આ મશમ્તિનો નકાશ
લાવના રાખતી અતર્મુ
શુ ઉપાધિનો નાશ મરે
ઉપાયે ને આચારમા મૂખ
યોગ નકાશ યાય છે
ની મિદ્ધિ યાય છે અને
રક્તિયો પ્રગટાવી છે હા

માટે

પ્રગટશે, આત્મા ધારે તે કરી શકે છે, આત્મપ્રયાસ જોના સન્મુખ થાય છે તેની તે સિદ્ધિ કરે છે, લાગેના ટાળીએ, દીન મુખે સદુપાયોને સેવવામા આવે તો આત્મશક્તિયોનો પ્રભાસ શી રીતે થઈ શકે ? આત્મોત્સાહ, આત્મપ્રેમ અને ધૈર્યથી સદુપાયોને સેવવા જોઈએ મદુપાયોથી સર્વ શક્તિરો પ્રગટ થશે, સમતાના ફળ મીઠા છે, હળવે હળવે સર્વ થશે વડના ખીજથી એન્દ્રમ કષ્ટ વડનુ જમ મોહુ યતુ નથી, હળવે હળવે થાય છે, પૂર્વજવનો ઉદ્ધમ ટોચ તો આ જવમા વિશેષ સ્થાય મગે છે કેાઈ માપુમે એન્દ્ર વખતે અડધો ફૂલો ખોદ્દો હોય તેને ખીજનાર જ્યાથી ફૂલો ખોદ વાનો બાકી હોય સ્વ થી ખોદવાની જરૂર પડે છે, અને એક મનુષ્યને પ્રારબ્ધથી ફૂલો ખોદવો ટોચ તો વધારે કાળ લાગે છે, તેમ અન્ન પણ સમગ્ર લેવ, ધણા જવના દદ સસ્કાર વાળા જીવો સર્વ શક્તિયોનો પ્રભાસ થોડા મળમા જરી રોકે છે અને આ જવમાજ જોણે મદુપાયોનો પ્રવલ આદ્યો છે, તેને ઉત્તર આત્મચીર્યનો વેગ ન હોય તો વધારે વખત લાગે છે, જો ફળની વાગ લાગે તો મલુરૂરે સમજવુ કે હજી વિગત મદુપાયોનો વીર્યવેગથી ઉદ્ધમ કરવો જોઈએ, ઉદ્ધમી પુરત અતે કર્મનો પરાજય કરે છે, અને આત્માની

આતમારે મનપ્યારા, લાગીરે તારી છોતઢી ચૈરાગી
યોગીરે યતિજન તને જાણતારે આતમા—

ગુણો અવિનાશીયરા ગાયરે ધૈરાગી આતમા૦

અનંતશક્તિના ભગર હે આતમા તુજ આરામ્ય પૂજ્ય
હે—આત્મશક્તિનું અપરિમિત બળ ચક્રેદશુવનમા પ્રખ્યાત
હે આત્માની અનંત શક્તિનો ભેદતા આતમા હે શુદ્ધ નિ
શ્ચયનયથી સવ અ માઓ અનંતશક્તિના ભોમ્તા ॥ ૧ ॥
મોઝાદનથી સંભારીઆતમાઓ પરનમ હે ૦ ચારે કર્મને
નાશ થાય હે ત્યારે આતમા સ્વતન્ત્ર બને હે શુદ્ધ સ્વત
ન્ત્રાની પ્રાપ્તિ મારે હે જાન્યા માઓ અનંત શક્તિ ખીન
મે નિતિદિન અભ્યાસથી આત્માની રક્તિ ખીસે છે,
જેજે આ માઓ સદચરમ પામીને અભ્યાસ કરે છે તે તે
આત્માઓ રક્તિમે ખીનથી શુદ્ધ છે બીજા ૧૧ ચક્રની પેઠે
આત્માની રક્તિ દાણે દાણે શુદ્ધિ પામે છે સપુણ્ય કનાથી
શુદ્ધિ પામીને આત્મા સોડાતોડમા સદાકાળ નભાસ કરશે,
અ પ દેવતાઓને સાધીને વશ કરવામા જે દેવતા
કરેહો તેટલા નયન આત્મદેવતાઓ નહીં
કાંઈ બાવનની ખામી રહે ૧
હે આત્માની શક્તિ

આત્મશક્તિનો પ્રદાશ કરનાર યોગિરાજને દેવતાઓ પણ નમસ્કાર કરે છે. જેને પુરોહિત ચમત્કાર દેખાડે છે, તે તે પુરોહિત આત્મશક્તિના કોઈ પણ અંશથી ચમત્કાર દેખાડે છે. ચમત્કાર ત્યાં નમસ્કાર. આ નિયમની ખાત્રી આત્મશક્તિપ્રદાશથી થાય છે. આત્મશક્તિની શ્રદ્ધાવાળાને આ આખનનો અનુભવ થાય છે. આત્મશક્તિ શ્રદ્ધાથી સંપન્ન માર્ગમાં ક્રિતિ પ્રવેશ થાય છે. પ્યાનયોગનિષ્ઠસત્યપુરોહિત સમાગમથી આત્મશક્તિની શ્રદ્ધા શુદ્ધિ પામે છે, ત્યાં સુધી આત્મશક્તિની પકવ શ્રદ્ધા થઈ નથી અને તેનો પકવ અનુભવ થયો નથી ત્યાંસુધી યોગી-પુરોહિતો સંપત્તિ હોય નહિ, ખરેખર ખાત્રી રાખો કે સર્વ શક્તિઓનું મૂળ આત્મા છે.

સર્વ સાધનથી સાધ્ય આત્મસ્વરૂપ દરવાનું છે, બાર-ભાવના, ચારભાવના, પંચમદાવન આવકનો બારવન, યાન, દર્શન; ચારિત્ર આદિથી સાધ્ય આત્માજ છે. આત્મજ્ઞાનથી આત્માનું અજ્ઞાન નાશ પામે છે, લલુપ્તું, મલુપ્તું આદિ ક્રિયાથી એ આત્મજ્ઞાન ન થયું તો લલુપ્તાની ક્રિયાનિષ્ઠ છે,—વર વિનાની જન જેમ શોભતી નથી. અને હુલુલિનાનું બોજન જેમ નકાસું છે તેમ આત્મજ્ઞાન વિના લલુપ્તથી કંઈ સિદ્ધિ થતી નથી. કહ્યું છે કે:—

પદના ગુણના સયદિ જૂઠા, જય નહિ આતમ પિછાના
 ઘરચિના કયા જાન તમાસા, લુણ વળ મોજનકું સાના,
 અલસ દેસમેં વાસ હમારા, માયાસે હમ દે ન્યારા,
 નિર્મલ ડ્યોતિ નિરાકાર હમ, હરહમ હમ ધુવકા તારા.

આત્મજ્ઞાનથી કઈ આત્મશક્તિનો પ્રકાશ થતો નથી
 આત્મજ્ઞાનથીજ આત્મશક્તિનો પ્રકાશ વાય છે, આત્મ
 જ્ઞાનની તીનદગા છે તેજ ચારિત્ર છે અને તેથી કર્મનો કાય
 થઈ જાય છે, કહ્યું છે કે —

જં અન્નાણી વર્મ્મં, સર્વેદ્ વદુયાદિ વાસ કોઢીદિ,
 તે નાણીતિદિગુણો, સર્વેદ્ હસાસમિત્તેજ ॥ ૧ ॥

આત્મજ્ઞાનથી ધ્યાન વાય છે, આત્મજ્ઞાનથી ધ્યાનની
 પરપરામા અનતસુખનો અનુભવ આવે છે, આત્મધ્યાન-
 માથી સુકાય તોપણ પાછું આત્મધ્યાન કરવું જોઈએ આ-
 ત્મધ્યાનની સતતિ તુરે તોપણ આત્મભાવનાથી પાછી
 જાનીપુરવ સાધે છે, કહ્યું છે કે —

શ્લોક.

આત્માનં માયયગ્રામિ, માંચિનામિમંદામ્ભિ:
 તુરિતામપિ સધસે, વિશુદ્ધધ્યાનસતતિય્ ॥ ૧ ॥

આત્મજ્ઞાનથી આત્મધ્યાન કરવું જોઈએ. ધ્યાન એ અંનરચારિત્ર છે. ધ્યાનીએ પુનઃ પુનઃ લક્ષ્યમાં આ વાત રાખવાની છે. તે એ છે કે, ક્રોધાદિક પ્રસંગે પણ હૃદયમાં ક્રોધ ધારણ કરવો નહિ. કરણ કે, ક્રોધ કરવાથી પૂર્વ કાઠી વર્ષ પર્યંત પામેલું ચારિત્ર નષ્ટ થાય છે.

યતઃ જં અજિયં ચરિત્તં, દેશસૂળાપયિ પુન્નકોદ્દોષ,
તપિ કસાયમિત્તો, હારેદ્ નરો મુહુત્તેજ ॥ ૧ ॥

ક્યાયને છતી ચાંત હાંત આત્માની ઉચ્ચકોટિ પ્રાપ્ત કરવી જોઈએ. આત્માનું અનંતસુખનું આગ્રહન કરનાર ક્યાય પડે છે, તેને ભેદીને અનંતસુખના ભોગી થવું જોઈએ. સંકલ્પવિકલ્પની પેલી તરફ આત્માનું નિર્વિકલ્પ સ્વરૂપ છે. સંપુરણે નિર્વિકલ્પસ્વરૂપને અનુભવ કરી અનંતસુખ પ્રાપ્ત કરે છે.

જ્ઞાનવથી અને સમર્થગીથી આત્માની સવિકલ્પદશાનો અનુભવ થાય છે. આત્માના નિર્વિકલ્પ સ્વરૂપને અનુભવ તો શુદ્ધસદૃશી પેલીપાર છે. સવિકલ્પદશામાંથી નિર્વિકલ્પદશામાં જવાય છે. સવિકલ્પ દશાના બે ભેદ છે, જ્ઞાનવાળી સવિકલ્પદશા અને ભાગ કરવા યોગ્ય બીજી અજ્ઞાનવાળી સવિકલ્પદશા. જ્ઞાનવાળી સવિકલ્પદશાના પણ ઘણા

બેદ છે ગીનાર્થ મુનિરાજેના સત્સમાગમથી આ બાબતનું
 વિશેષ સ્વરૂપ સમજી શકાય છે નિવૃત્તપદ્ધતિનો કાળ
 અત્ય છે તેથી આત્મજ્ઞાનવાળા સર્વિકેત્પદ્ધતિનું અપ્રમત્ત
 ભાવે સેવન કરવું કે જેથી નિવૃત્ત પદ્ધતિમાં પુન પુન
 રમણતા થાય આત્મજ્ઞાનાર્થે સાતનય અને સમ્પ્રભગીનું
 સ્વરૂપ સમજવું જોઈએ સમ્યક્ચુતરાનયથી સમ્યક્તત્ત્વની
 સિદ્ધિ થાય છે આત્મજ્ઞાનથી આત્મચારિત્રમાં પ્રવેશ કરીને
 અપ્રમત્તપદ્ધતિનો અનુભવનામૃતરસસ્વાદ યોગીયે થાએ છે
 જગત્માંથી અને દેહમાંથી અહ અને મમત્વનો અભ્યાસ છૂટતા
 આત્મશાશ્વત સુખનો અનુભવ થાય છે શાશ્વતસુખના અનુ
 ભવથી પૂર્ણમદ્દા પ્રગટે છે અને તેથી આત્મા વિના જડ
 પદાર્થ ઉપર રચિ થતી નથી અનેક પ્રમારના કર્મના ઉદયે
 સંદ પડે તો પણ આત્મજ્ઞાની પૂર્ણમદ્દાના યોગે શુદ્ધ
 સ્વરૂપથી અનાયમાન થતો નથી તે શાતાવેદનીયના યોગે
 અનેક પ્રમારની બાહ્યક્રદ્ધિની પ્રાપ્તિ થાય તો પણ તેમાં આત્મ
 જ્ઞાની રાચતો માચતો નથી શાતાના અને અશાતાવેદનીયના
 યોગોમાં આત્મજ્ઞાની વેપાતો નથી આત્મસ્વરૂપમાં આત્મ
 જ્ઞાની લયરીન થઈ રહે છે ઔદયિમ્ભાવના અનેક સંયોગો
 વચ્ચે પણ આત્મજ્ઞાની પોતાના સ્વરૂપમાં ઉપયોગવડે રમે

છે. મારે સાતનય અને સત્સંગીથી આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું
 જોઈએ, આત્મતત્ત્વોપાસક ત્રિવ બંધુઓ ! મારા અને તમારા
 આત્માઓ એક સરખા ધર્મવાળા છે. તમારામાં અને મા-
 રામાં કશો ભેદ નથી. તમે અને હું ચૈતન્યધર્મવાળા છીએ.
 તમારા અને મારા શુદ્ધરૂપમાં કંઈ પણ ભેદ નથી. તમારી
 અને મારી સમાન જાતિ છે. તમારી અને મારી કર્મઉપા-
 ધિથી વિચિત્ર અવસ્થા દેખાય છે. તે કર્મજનિત વિચિત્ર
 અવસ્થાથી કંઈ મૂળરૂપમાં ભેદ પડતો નથી. આપણા શુદ્ધ-
 ધર્મને સેવતાં કર્મોપાધિ દૂર થાય છે. તમે જ્ઞાનાદિ અનંત
 શુશ્રુવાળા છો, અને હું પણ જ્ઞાનાદિ અનંત શુશ્રુવાળો છું.
 તેથી હે આત્માઓ !! તમેને હું પ્રેમથી બેઠું છું. શુદ્ધ પ્રેમથી
 તમને બેઠતાં સહજનંદની ખુમારી પ્રગટે છે. હે જીવો !
 જીવત્વધર્મની અમેક્ષાએ તમારામાં અને મારામાં કંઈ છેતું
 નથી. હે બધ્યાત્માઓ ! જેવું માર્ગરૂપ છે તેવુંજ તમારૂંરૂપ
 છે. જ્યારે શુદ્ધધર્મ તમારો અને મારો એક છે, ત્યારે તમે
 સર્વ જીવો મારા સસ મિત્રા છો. એમાં શું કહેવું. તમારી
 સાથે મૈત્રીભાવથી વર્તી આત્માની શક્તિઓ પ્રગટ કરવાનો
 ઉપાય તમને જાતાવું અને તમારા આત્મોપ્રતિ ભાવદયાથી
 વા ચૈતન્યભક્તિથી વર્તુ એમાં હું કંઈ વિશેષ પ્રયત્ન કરતો

નથી મિત્રનો ધમ છે કે તમારા આત્માનુ શુદ્ધ સ્વરૂપ
 બતાવવું અને તમોને હિંમત લાવનાની કોટિમા પ્રવેશ કરા
 વવેા જગત્ સહુ મિત્ર મારા છે. મમત્વભાન વિસા
 ર્યા છે. એ મહાવાક્ય પરમ મૈત્રીલાવનાનુ સ્વરૂપ દર્શાવી
 મને આત્માઓપ્રતિ હિંમત દૃષ્ટિથી જોવાનું મહે છે ચોરાશી
 લાખજીવોનીમા પરિભ્રમણ કરતા સર્વજીવો મારા મિત્ર છે
 એમ જાણના હવે મારો કોઈ શત્રુ જપ્તાતોજ નથી તેમજ
 મારા આત્મસ્વરૂપ જગાડવાને કોઈ જીવ સમર્થ નથી અ
 તાનાનસ્થામા જે મે શત્રુઓ ધાર્યા હતા, તે શત્રુભાવનો
 નાશ થયો છે કર્મના યોગે જીવો દુષ્ટ હોય તોપણ
 શુદ્ધનિશ્ચયથી જોતા તે જીવો દુષ્ટ નથીજ તેથી શુદ્ધ દૃષ્ટિથી
 જોવાનો મે અભ્યાસ પાડ્યો છે તેથી જીવો તો કોઈ દુષ્ટ
 લાગના નથી ઈર્ષ્ય દુષ્ટ છે એમ વિચારતા માનુષ પડે છે,
 તો પણ હવે તો એમ લાગે છે કે ઈર્ષ્ય ઉપર દોષદૃષ્ટિથી
 જોતા કંઈ હિન થવાનું નથી મારણ કે કર્મનો જેવો સ્વ
 ભાવ છે તે પ્રમાણે મ્મ પોતાનો ધર્મ જાળવે છે તેને દુષ્ટ
 ધારીને તેના ઉપર ક્રોધ કરવાથી કંઈ તે પોતાનો દુષ્ટ ધર્મ
 મૂકી દેનાર નથી જીવ અને અજીવ કર્મ ઉપર દુષ્ટભાવથી
 જોવામા કંઈ લાભ ભાસતો નથી માટે મે હવે શુદ્ધનિ

મય નયદૃષ્ટિથી પુદ્ગલ અને જીવદબ્બનું શુદ્ધસ્વરૂપ જોવાને
 અપ્યાસ પાડ્યો છે, તેથી દોષદૃષ્ટિની પ્રવૃત્તિને પ્રતિદિન
 નાશ થતો દેખાય છે. અને હવે સર્વજીવો ઉપર શુદ્ધ
 પ્રેમભાવ સ્ફુરે છે, જેથી મારું શુદ્ધ સ્વરૂપ દેખતા આનંદ થાય
 છે, તેનું શુદ્ધસ્વરૂપ સર્વજીવોનું હોવાથી સર્વ જીવોને દેખતા
 આનંદ થાય છે અને તેથી સમભાવમા પ્રતિદિન વૃદ્ધિ થતી
 જાય છે, જીવસ્તુ ઉપર પણ સમભાવની દૃષ્ટિથી જોવાય છે.
 તેથી આત્માનું આનંદ જીવન પ્રકાશનું માનુષ પડે છે, વળી
 હે જીવો ! તમારામા અને મારામા એક સરખો અનંત
 ધર્મ હોવાથી તમારી અને મારી ઐક્યતા પ્રત્યક્ષ અનુભવ-
 મા આવે છે, તેથી મારા આત્માથી પેડે તમારું પણ સદા-
 કાળ હિત ચિંતનનું જોઈએ તમાગ પ્રતિ મારે શુદ્ધનિશ્ચયની
 દૃષ્ટિથી જોવું જોઈએ, હે સર્વ જીવો ! તમે ગમે તે પણ
 માનતા હો, પણ દર્શનમાથી ગમે તે દર્શનમા તમારો રાગ
 દાખ તો પણ નિષ્કામમિત્રદૃષ્ટિથી મારે તમારા આત્માની
 શુદ્ધોન્નતિ કરવી જોઈએ તમારૂ મૂળ શુદ્ધ સ્વરૂપ જાણા-
 વનું તેજ મારે કર્તવ્ય છે ગમે તે વિચારવાળા તમે હોવ
 તોપણ મારી શુદ્ધ ક્ષમાપના ખગ અંતઃકરણથી જાણીને
 અને મિત્રભાવથી તમારી શુદ્ધદયાનો વિચાર

કરશે, માધ્યસ્થદષ્ટિથી વિચારશે તો भारी क्षमापनाમાં
 રહેલું રહસ્ય તમે સમજી શકશો, અને તમે પણ શુદ્ધક્ષમા
 પનાના અધિકારી થઈ ઉચ્ચકોટિ ઉપર આવશો, અને તમે
 પણ મારા ઉપર મૈત્રીભાવના રાખવાને યોગ્ય થશો, અને
 સર્વ જીવોને પણ મિત્ર ધારશો તમારો એક જીવમિત્ર
 નથી જે જીવ મિત્ર નથી, પણ જગતમાં રહેલા અનન્ય
 જીવો તમારા મિત્રો છે એવી વિશાલદષ્ટિ થતા વૈરશુદ્ધિનો
 નાશ થશે, અને તેથી તમારું હૃદય મનના જનની પેઠે
 નિર્મલ થશે અને તમે સિદ્ધ શુદ્ધ પરમાત્મા થશો એમ
 વિશ્વાસશુદ્ધિથી માનશો

મન વચન અને કાયાના કુદૃશ-પારોત્તમી હે જીવો !!
 તમારે અહિંત કર્યું હોય તે સગથી મિથ્યાદુષ્ટિત દહિ
 ડું. સંવત્સરવિ દેવસિચ્છ દુઃખિતિચ્છ દુઃખભાસિચ્છ
 દુઃખિતિય તરસ મિચ્છામિ દુઃખકં, મન, વચન અને
 કાયાથી હે જીવો ! તમારું શ્રેય કરવું જોઈએ અહિંસા પુ-
 ના ધર્મ દયા મોટામાં મોટો ધર્મ છે, આત્મવત્ સર્વ
 જીવોમાં. પરચતિ સપચતિ આ નિયમને અનુસરી
 પોતાના સમાન સર્વ જીવોને દેખવા માટે અભ્યાસી બન્યો છું
 અન્ય જીવોની આત્મરૂપી કુખવની ત્યાં દયાનો પાઠ પૂર્ણ

પરો શી રીતે કહેવાય ? ગાઇનું જરા માત્રે જરૂર હજીવું નહિ એવી વીરપ્રભુની વાણી પરમકરુણામૃતનું પાન કરાવે છે પરંતુ એવો અશુભ ચિંતવતા પ્રથમ અશુભપરિણામ પોતાના હૃદયમાં ઉત્પન્ન થવાથી પોતાનું અશુભ ચાય છે, અને તેથી પોતાના આત્માનો ઘાત થાય છે, પરિણામે બંધ, ઉપયોગે ધર્મ અને ક્રિયાએ કર્મ તેમાં પ્રથમ પરિણામે બંધ એ મહાવાક્યનું મનન કરવું જોઈએ, અશુભ પરિણામ ઉત્પન્ન થવાથી પાપ લાગે છે, અને પાપથી પોતાનો જ આત્મા દુર્ગતિમાં દુઃખ પામે છે માટે જે ભવ્ય પોતાના હૃદયમાં અશુભ પરિણામ ઉત્પન્ન કરતો નથી, તે ખરેખર પોતાની દયા કરે છે અને તેજ ખરેખર ખીજાઓની દયા કરે છે, અને તેજ ભવ્ય મૈત્રીલાવનાના ખરા રહસ્યને પામે છે, અને તેજ મનુષ્ય ઉચ્ચલાવનાનો પૂર્ણ અધિકારી થાય ॥ માટે હું પણ તે નિયમને અનુસરી ત્રસ અને ત્યાગ જીવોની દિસાથી મન, વચન અને કાયાથી વિરમું, અતીતકાળમાં અનન્યજીવોની મન વચન અને કાયાથી દિસા કરી હોય તે સમઘી મિથ્યાદુષ્ટ હઉં છું, અનેક-ભવમાં સર્વ જીવોની માથે બાધેના વૈનો ત્યાગ કરું છું, અનંતભવમાં અજ્ઞાનના યોગે જીવોને પીડા કરી હોય તેનો

મિચ્છામિ દુઃક દર્દે છુ ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, અસત્ય,
નિદા, ચેરી, સ્વાર્થશુદ્ધિ વિગેરે દોષોથી હે શુભો ' તમારે
લેસા પણ અશુભ કર્મ હોય તેને ક્ષમાવુ છુ, રામદેવના યોગે
અશુદ્ધ પરિણામથી પોતાના આત્માની દિસા કરી તો તે
સમઘી પોતાના આત્માને ખમાવુ છુ

ચોરાશીનાખ શુભોનિમા પરિવ્રમણ કરીને શુભ,
મહા દુઃખ પાંચમે હવે જન્મ જરા મરણના દુઃખ નાશ
કરવામાટે મૈત્રીભાવના ધારવી જોઈએ અષ્ટાદશ પાપસ્થા
નકવટે પોતાના આત્માનો તથા પરશુવેગે હું અનનીવાર
વૈરી થયો હોઉં તે સમઘી મિથ્યાદુષ્ટન દર્દે છુ જગત્તમા
કર્મથી વસેલા સર્વશુભો ' ' ' તમે મારી ક્ષમાપનાથી
વૈરનો ત્યાગ કરો અચાનાવસ્થામા જો કે લેખકના
આત્માએ અદિત આચળુ મ્હું તો પણ તેમા કર્મનો
હોય જાણી ક્ષમા કરો, મને ખમાવશો હવે હું શુદ્ધ નિઃ
શયન હૃદયથી તમારે શુદ્ધ સ્વરૂપ જોઈ છુ કોઈપણ શુભનું
અદિત કરીશ નહીં-કરાવીશ નહીં, અદિત કરનારની અનુ
મોહના પણ કરીશ નહીં શુભોના સમાગમમા હું આ
શરીર સનરે આવુ છુ, અને જાવીશ તો પણ નિરવધ
યોગથી પોતાના આત્મામા રમણતા કરીશ અને તમારા

આત્માની પરમાત્માવસ્થામાં નિમિત્તકારણરૂપે બાવી આવ
 દશે તો ઉપકારી ચાલ્યું, હે જગતના શ્રવણે !! મેં ઉપદેશ
 તમને આપ્યો છે. તે કેવળ મૈત્રીભાવનાના ગ્રેમથી આપેલો
 છે, તેમાં મિથ્યાત્વના યોગે તમને અશ્ચિ યર્ષ હોય. તો
 તેની દામા કરશો, અને તમારા હૃદયમાં રહેલું મિથ્યાત્વ
 નાશ પામે, અને જો તમારા હૃદયમાં સમકિત હોય તો
 ચારિત્રકોટિમાં પ્રવેશ કરો, એમ હૃદયકુંડ. જગતમાં અજ્ઞાનના
 યોગે અનેક ધર્મના પન્થમાં પડેલા શ્રવણે !! જો તમે આત્મ-
 સ્વરૂપનિદિષ્ટિદેશો તો તમને અન્યશ્રવણે પર દેવ યશે નહીં, અને
 સર્વ શ્રવણે મિત્ર તરીકે ગણી શકશો, જૈન દર્શનમાં મૈત્રી,
 પ્રમોદ, માધવસ્થ અને કાર્ણવ આ ચારભાવના ભાવવાની
 કહેલી છે. આવી ચાર ભાવનને ભાવનર જૈનબંધુઓ,
 પરમાત્મપદના આધિકારી થઈ શકે છે, જૈનધર્મનું પદાર્થ
 સ્વરૂપ જગજ્ઞાતાઓ માધવસ્થભાવ ધારણ કરે છે. પરગુણ
 પરમાત્મનું, પર્વતીકૃત્ય નિત્ય, નિઃકલ્મશ વિદ્યાનતઃ
 સુનિ સુન્નઃ કિયન્તઃ પરશ્રવણે પરમાત્મો નેવદા શુભને
 પણ પાંચ સમાન ગણી પોતાના હૃદયમાં દર્પ પામનારા
 દેવસાર સુન્નપુરો છે. આ મદાનીતિનું વાક્ય પણ જૈન-
 ધર્મના મહાત્માઓના હૃદયમાં પદાર્થ પ્રકાશ કરે છે. જૈન

તત્ત્વની બિનિદારી છે કે જેના પ્રતાપથી સર્વ જીવોને પે
 તાના આત્મ સમાન બણીને મૈત્રીલાવનામા હું આર
 યયો સર્વ ધર્મના અધોનો સુક્ષ્મ સુદિધી અભ્યાસ કર્યે
 પણ ચિત્તમા અદ્વા પ્રગી નહીં અને જ્યારે શ્રી વીરજીના કહેલા
 તત્ત્વ વાચ્યા, અને તેમણે કહેલી સાતનયની તથા સપ્તભગીની
 વ્યાખ્યા વાંચી ત્યારે ધર્મની અદ્વા ઘટ જૈનદર્શનનો અ
 નેકાતનયવાદ જાણતા હવે કાંઈ એવ ઉપર દેવ પ્રગટતો નથી
 કપાયોદય નમાયોગે થાય છે તે તે પણ શમી જાય છે
 બિન્ન બિ ન ધર્મ પયના લોકોને દેખીને પણ હું તેમના
 ઉપર અરશિ ભાવ ધારણ કરતો નથી કાગ્નુ કે જે લોકો
 કુપયમા પડેના છે તેમના ઉપર અરશિ કરવાથી તે કંઈ
 સુપયમા આવતા નથી પણ તેમના ઉપર પ્રેમદષ્ટિથી ઉપકાર
 કરવાથી બનિત-યતાયોગે સુપયમા આવે છે જે કે તેઓ
 મિથ્યાત્વના યોગે કુપયમા છે પણ તેઓનું મૂળ સ્વરૂપ તે
 સિદ્ધના સમાન છે તેથી તે સિદ્ધ સમાન છે તેમના પ્રતિ
 શુદ્ધનિશ્ચયદષ્ટિથી જોતા તેઓ સિદ્ધ સમાન જણાય છે તેમના
 આત્માનું શુદ્ધસ્વરૂપ મારા ઉપયોગમા જેપરો નિતિભામે
 છે તેથી હું ધર્મથી સહિત બનું છું અને તેઓને પણ શુદ્ધ
 દષ્ટિમા તમ્મથી સમાગમમા આવના લાન પણ થાય છે

તેમના ઉપર કરણી રહે છે. માફ જેવું શુદ્ધ સ્વરૂપ છે તેવું
 અન્ય જીવોનું પણ શુદ્ધ સ્વરૂપ છે એમ ભાવના ભાવતા
 કાષ્ઠના ઔદયિક ભાવના હોય ઉપર મારી દૃષ્ટિ પડતી નથી,
 અને તેથી દોષાકારરૂપે માફ મન થતું નથી તે પણ એક સ-
 નનું સ્વરૂપ મારા અનુભવમા આવે છે, આવી મૈત્રી ભા-
 વનાને પ્રતિદિન અભ્યાસમા મૂકવાની મારી દૃઢ પ્રતિજ્ઞા છે.
 મૈત્રીભાવના મારા આત્માને નિર્મલ કરે છે, તેમ તે સર્વ
 જીવોને નિર્મલ કરે છે ગજસુકુમાલ, મૈત્રી ભાવના ભાવીને
 સદ્ગતિને પામ્યા, મેતાર્પ મુનિરાજ પણ મૈત્રીભાવના ભાવીને
 મદ્ગતિને પામ્યા. મૈત્રીભાવના ભાવતા એવા અનંતજીવો
 મુક્તિપદને પામ્યા, પામે છે, અને પામશે જૈન ધર્મનું પૂર્ણ
 જ્ઞાન થતા સર્વ ધર્મભાષી સાપેક્ષનવજુદિથી જીવ સારાસ
 એથી લે છે, અને જે વિષય અસત્ય હોય તે ઉપર માધ્ય-
 મ્યભાવ ધારણ કરે છે શ્રી કૃષ્ણભગવાન કે જે આવતી
 ચોરીશીમા તીર્થંકર થવાના છે, તે કૃષ્ણ ભગવાન શ્રીનેમિ-
 નાથ ભગવાનનો ઉપદેશ સાંભળી જૈનધર્મ પામ્યા હતા.
 તેઓની ગુણ દૃષ્ટિ ચક્ર હતી તેપણ જૈનધર્મના જ્ઞાનના
 પ્રતાપેજ સમજતું, જિન દર્શન આરાધન કરતા સધળા
 દર્શનનું આરાધન થાય છે, જૈન ધર્મનું આરાધન કરતા

સપળા ધર્મનું આરાધન યાત્ર છે કહ્યું છે કે—
 જિનચરમા સઘણા દર્શન છે, દર્શને જિનચર
 મજનારે, સાગરમા સઘણી તટિની સદિ, તટિનીમા
 સાગર મજનારે. પદ્ ॥

દુનિયામા અનેક પથમા જે કંઈ સત્યનો અણ છે
 તે જૈન ધર્મના જ્ઞાનથી જાણના ધર્મભેદની મારામારીમાથી
 જૈનધર્મ દૂર રહે છે, ધર્મના નામે અનેક મનુષ્યોનો નાશ
 કરીને પોતાનો ધર્મ દેનાવવો, એમ પાપીપુરોની માન્યતા
 છે, અ પધર્મવાળાઓમા આવા ધણા દાખલા મળી આવે
 છે, પણ જૈનધર્મ તો સત્ય પકાસથી એમ કહે છે કે અ
 ન્યધામ ઉપર દેશ ચિન્તવો નહિ અ પધર્મ પાળનારા
 એને મારવા નહિ મનથી પણ અન્યધર્મવાળાઓનું જુરૂ
 ચિતવડુ નહો તન, મન, ધનથી તેમને સહાય આપવી
 અને તેમના આત્માને બોધિ બીજની પ્રાપ્તિ કરાવવી જે
 હમે અ પછવો ઉપર આની મૈત્રીભાવનાથી ઉપકાર કરના
 અવગા દષ્ટિથી તેમને અપ્રીતિ થઇ હોય તો તે પપ્પ ખમાડુ
 છુ આજ વિ સત્ ૧૯૬૪ ની સાતનું માણસાનગમમા સત
 સમક્ષ સાવ સરિકતિકમણુ કરતા સર્વ જીવોની સાથે આ
 પ્રમાણે કામાખ્યા કરે છુ અને સર્વ જીવો પણ મૈત્રીભાવમા

જોડાઈને ક્ષમાપના કરશો. સાધુ, સાધ્વી, આવક અને આવિકા
રૂપ ચતુર્વિધ સંધને ખમાવું હું, અનેક ગચ્છના લિત્તલિલ
સાધુઓ. તથા સાધ્વીઓ વિગેરેને પણ જે કંઈ મારા વિચાર
ભાષણથી અને આચારથી અપ્રીતિ, દ્વેષ, પરિતાપ, ઉપદ્રવ
યથો હોય તે સંબંધી ખમાવું હું.” અને તમે પણ ખમશો.
હે સદ્ગુર મહારાજ ! આપના પ્રતિ પણ મારા શિષ્યધર્મ
પ્રમાણે બરાબર ન વર્ત્યો હોઈ તથા અપ્રીતિ ઉપજવી હોય
—આશાતના કરી હોય તે ખમાવું હું. આપ પણ ખમશો.
હે શિષ્યો ! તમને પણ હું ખમાવું હું, તમને બધાવતાં—
મથાવતાં, ઉપદેશ દેતાં, શિક્ષા કરતાં કંઈ અપ્રીતિ, દ્વેષ
ઉપજાવ્યો હોય તો તે ખમાવું હું, બ્ધવકારથી તમે
શિષ્યપણે છો, પણ વસ્તુતઃ જોતાં તમે મારા આત્મા
સદશ છો, મારાથી તમારા હૃદયમાં નીચભાવના ઉત્પન્ન
થઈ હોય તે સંબંધી ખમાવું હું, નવસાપેક્ષબુદ્ધિથી તમને
ઉપદેશ આપતાં તમારી તથા પ્રકારની બુદ્ધિના અભાવે
ઉલટો અર્થ કયો હોય, અને ઉત્પટ્ટાં આચરણ આચર્યો હો-
ય તો તે સંબંધીનો દોષ મારા ઉપર ચડાવશો નહીં.
તમારા આત્માની પરમાત્મસ્થિતિ ચવાનેમાટે ઉપદેશ
દેતાં અપ્રીતિ-ઉપદ્રવ યથો હોય તેની ક્ષમાપના કરું

હું. હે સિધ્ધો ! તમેને મારાથી જનતા પ્રયત્ને ઉચ્ચભા-
 વનાના અધિકારી ન જનાર્યા હોય તેની ક્ષમા કરશો.
 હે સિધ્ધો ! તમારૂં વધાર્યો કલ્યાણ કરવામાં મેં વધાર્યું
 ઉપદેશ ન દીધો હોય તો તેની ક્ષમા છઠ્ઠું હું. હે
 સિધ્ધો ! તમારાપ્રતિ નિષ્કામ-ઉપકારસુદ્ધિથી ન વર્તાયું
 તો તે સંબંધી મિશ્નમિદુષ્કંટ દહિ હું. હે આવકો !! હે
 આવિકાઓ ! મન-વચન-કાયાથી તમને અપ્રીતિ ઉપજવી હોય
 આશાતના કરી હોય, તે ખમાવું હું. અને તમે પણ ખ-
 મશો. આવકો અને આવિકાઓપ્રતિ સમ્પ્રમાચરણના અભાવે
 જિનાયા વિરદવર્તન થયું હોય તો તે સંબંધી ખમાવું હું
 અને તે પણ ખમે. દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, ભાવથી મારા આ-
 ભાને ધર્મ ધ્યાનાદિકથી ન ભાગ્યો હોય તે સંબંધી પશ્ચાત્તાપ
 કરી હું. જે અન્ય જીવોને ખમાવતો નથી, તેને આરાધના
 નથી. હે જીવ ! કોઈને ચતુ ધારીશ નહીં. તારૂં જૂઠું કરવા
 કોઈ પણ સમર્થ નથી. સર્વજીવો મિત્ર છે. ક્રોધ, માન, માયા,
 મોહનો ત્યાગ કરીને સર્વજીવોને ખમાવ !! હૃદયમાં લલુતા ધારણ
 કરી ઉચ્ચભાવમાં પ્રવેશ કર !! કુંભારના ધરની પાસે ઉતરનાર
 સાધુના મિશ્નમિદુષ્કંટની પેડે વર્તન ન કર !! તારૂં ભણું કરવું
 તારા હાથમાં છે, અનંતભવપરંપરાને તું તોડી નાખજે.

તું શુદ્ધ લાવનાથી ક્ષમાપના કરીશ તો ભવિષ્યકાલમાં વૈર
 ઝેરનો મૂળમાંથી નાશ કરી શકીશ. આત્માની મૈત્રીલાવ-
 નામાં હું પ્રવેશ કરું છું, રાબ્બાઓ, દકિરો, ખાલ્લો, મુસ-
 લમાન, ખ્રીસ્તી, બૌદ્ધ વિગેરેજીવોનું મન, વચન, અને
 કાવ્યોગે અશુભ થયું હોય તો તે સંજંધી ખમાવું છું અને
 તેઓ પણ ખમો. ચાલતાં, ખાતાં, પીતાં, ઉઠતાં. ખેસતાં,
 મુતાં, મન, વચન, કાવ્યથી મેં ચેરાશીલાખ જીવ્યોનિની
 વિરાધના કરી ઉપદ્રવ કર્યો હોય, પ્રાણનો નાશ કર્યો, તો તે
 સંજંધી મન, વચન અને કાવ્યથી ખમાવું છું અને તેઓ
 પણ ખમો. અનંતભવ સંજંધી ક્ષમાપના કરું છું. તેમજ
 આ વર્ષની ક્ષમાપના પણ. સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણ કરીને કરું
 છું, સાંવત્સરિક, આતુર્ભાસિક, પાશિક, દૈનિક ક્ષમાપના
 કરીને પણ જીવો મુક્તિ પામ્યા, પામે છે; અને પામશે.
 અંતર્મુહૂર્તની ક્ષમાપના પણ દ્રવ્યલાવથી કરતાં સકલ કર્મનો
 ક્ષય કરે છે. હે મારા મિત્રસમાન જીવો ! તમે પણ આવી
 ક્ષમાપના કરી નિર્મલ થાઓ, મિત્રલાવથી ઉપદેશરૂપે તમને
 ક્ષમાપના સંજંધી જે કંઈ પ્રસંગોપાત્ત કહ્યું હોય તે લક્ષ્યમાં
 લેજો, અને ક્ષમાપનાની ક્રિયાને અંગીકાર કરશો. ક્ષમાપ-
 નાથી આત્મા પરમાત્મા થાય છે. સર્વ મંગલનું મૂળ ક્ષમા-

પના છે, આત્મજ્ઞાનથી ક્ષમાપના સર્વજ્ઞવો કરે, સર્વજ્ઞવો
મગન માન ॥ આગી જનો, આ પ્રમાણે ક્ષમાપના કરી
ચોખીસ તીર્થકર્મને વાકુ છુ

ગાથા

પયમદહઆલોદય, નિંદિય ગરદિયકુગચ્છિત્ત સમ્મ
તિપિદેણ પદિકતો, ઘદામિ જિણે ચડઁધીસ ॥૧॥
શિષ્યમસ્તુ સર્વે જગત પરહિતનિરતા મવતુ ભૂતગણા ॥
દોષા પ્રયાતુ નાશ, સર્વેપ્રસુતિનો મવતુ લોકા ॥૨॥
ઇય ક્ષમાપના શુદ્ધા, સાવરસરિકા કૃતા મયા
ધર્મવલ્યાનકૃત સત્યા, પુરુષધ્વિધુનિના શુભા ॥ ૩ ॥
માદ્રશુક્લવતુર્ધ્વા દિ, જિનાશાપાલનોરસુક
ક્ષમાપયતિ ચોખીયાન, પ્રાપ્નોતિ સ પરંપદમ્ ॥૪॥
અવલમ્બ્યેય માધ્યસ્થ્ય, વાષકે લખતે સુલ્લમ્
માણસાર્યા ચતુર્માર્ગી, કૃત્યેય રચના કૃતા ॥ ૫ ॥

૪૬ અર્દ જ્ઞાન્તિ ૩

વિ. સં. ૧૯૧૪ }
ભાદ્રપ. શુક્ર-પચમી }

લે. જુદિસાગર.
સુ માણસા.

ક્ષમાપના.

આપસ્વભાવમારે અજાણૂત સદા મગનમે રહેના એ ગગ
સગળા જીવને રે, જાજ ખમાવુ સાચા ભાવે,

કોષ માન માયા ને સોભે, જીવે દણ્યા દણ્યાવ્યા,
સત્તાપ્યા પરિતાપ્યા જેમે, જાજ સર્વે ખમાવના સધજાં ૧

નત્તાને કામે જીવોનું -જૂઠું ખાધુ ભાવે,
લાખબેરાશી યોનિ ભમતા, ખમાવુ સમતાદાવે સવજાં ૨

દો મનમા અન્ય જીવોના, -કાતક કપાં વિચારે

દેવ વિચારેને ગર્હુ ધુ, ત્યાગુ હિ સાચારે સવજાં ૩

એકેન્દ્રિય આદિથી માઢી, પચેન્દ્રી સડુ જીવે

કરી કમતી હિસા નિંદુ, ગર્હુ પામી દીવે સધજાં ૪

હિસા જૂઠું ચોરી જરી, કુકર્મ નિંદુ જાણી

પગિમહોજે હિસા ખાધી, ખમાવુ ધર્મને આણી સધજાં ૫

મુદાદિકહિસક કાપોંથી, માર્યાં જીવ ખમાવુ

ધર્મબેદના દોરે માર્યાં પચાતાપે ભાવુ સધજાં ૬

મુદારાસમા સર્વારબે, મારેવાને ખમાવુ

ત્યાગાવસ્થામા પરમાદે, મતાપ્યાને સમાવુ સધજાં ૭

મિથ્યાવિરનિકામયોગના, -નિંદુ ગર્હુ પાપે,

આત્મવક્ત્રી નિંદુ મર્દુ, મારી જવો આપો સપગાં ૮
 લગાઈ દેતા દેખે નિંદા, -કરી જવ સંતાપ્યા,
 રાગદેવે ક્રમે મુઝી, જવો ને ને કાપ્યા. સપગાં ૯
 પશુપત્ની જલથર સંતાપ્યા, કૃદ્ધ દોષા આગો,
 દોસી ચાલીચૂમતી ક્રોધી, દોષી દેવે મારો સપગાં ૧૦
 દુનિયાના ન્યાયે અન્યાયે, દિસ્યા નેને પ્રાણી,
 અધર્મમાદિ ધર્મને માની, અશુદ્ધપગ્નિજીતિ આપ્તી. સં ૧૧
 અધર્મ ક્રોધા સપગાં નિંદુ, ક્રોધા દુષ્ટ વિચારો,
 હન્યાંથી પાપો ને ક્રોધા, નિંદુ પાપાચારો. સપગાં ૧૨
 અનંતમનના પાપો નિંદુ, વૈરની જતિ ત્યાગુ,
 રાગકામની જતિ ત્યાગુ, સર્વને પાપે લાગુ સપગાં ૧૩
 નિમિત્ત થેને અન્યજીવેને, -કર્મો ને બધાન્યા,
 મનવાણી કાયાથી કષ્ટપણુ, મનગને દુહાવ્યા. સપગાં ૧૪
 મૈયુન આદિકર્મ ને ક્રોધા, ખેતી આદિ કર્મો,
 તેથી જવો નેદ વિજ્ઞાત્યા, ઉપદેશા ને ભર્મો સપગાં ૧૫
 શરણે આન્યા જવો માર્યો, સાધુ દપ્યા દણ્યા,
 દેવગુરુને ધર્મની નિંદા, ક્રોધી જવ સતાવ્યા સપગાં ૧૬
 જીવેને યજુઓ માની, તેઓને જ મરાન્યા
 માયોને વગી અનુમોદા ને, આને તેદ ખમાવ્યા. સં ૧૭

આજ્ઞાથી કાઈ જીવો ઉપર, રહી વૈર દુર્નુદિ;
 નિંદુ ગર્હુ મધજું ભાવે, કરે આતમની શુદ્ધિ. સધજાં ૧૮
 દેવાને દેવીઓ નિષાં, નિંદુ, ગર્હુ દોષો;
 ગુર ઉપર પ્રમદેલા નિંદુ, ગર્હુ સધજા રોષો. સધજાં ૧૯
 જુદી સાક્ષી પૂરી નિંદુ, ધર્મે ન મનઆસક્તિ;
 દેવ ગુરને ધર્મ સંતની, કરી જે જે કમજામી. સધજાં ૨૦
 મિત્ર ગુર સ્તોત્રોદ ક્યાં જે, મુણુ ઉપર અપકારો;
 ધર્મસાચને જુદાં માન્યાં, નિંદુ મિથ્યાચારો. સધજાં ૨૧
 અસપરસ સહુ જીવ ધામ્યા, ધર્મે દિસા કીધી;
 પરાધર્મદિ જોખની કીધી, દિસકરીતિ લીધી. સધજાં ૨૨
 પીતરાગ મુનિવરને સંધની, સાક્ષીએ જ ખમાવું;
 સર્વજીવો છે જ્ઞાનમસરખા, નિશ્ચય મનમાં લાવું. સધજાં ૨૩
 અન્યજીવોના જલુ અપરાધો, કીધા જે આ ભવમાં;
 યાદી લાવી લલુ ખમાવું, રહું નહિ ભવદ્વમાં. સધજાં ૨૪
 અન્યજીવોના દોષો દેખી, જગમાં દલકા પાડ્યા;
 આજો દીધાં અનુમાનેને, શુભ પરિણામ નસાડ્યા. સં ૨૫
 વૈરતજો પ્રતિમદ્વો લેવા, કીધા કાવાદાવા,
 અન્યોની અપકીર્તિ કરવા, કીધા જે મન લાવા. સં ૨૬
 નાનગન ને દેશોગમમાં, એધરાન્યમાં કીધાં;

- નારદ જેવાં કામો ને ને, તે તે ખમાવી લીધાં. સં ૨૭
 સાધુસાધુને જ લગાવ્યા, ધર્મીઓને અગાવ્યા;
 સરલજનોને બહુ સપડાવ્યા; કોયે ખૂબ ચામચા. સં ૨૮
 રદસ્ય હિદો મર્મ પ્રકારવાં, વિશ્વાસીને વિશ્વાસવા;
 અન્યહુવો દુઃખી બહુ થાવે, એવા મર્મ પ્રકારવા. સં ૨૯
 મનવાણીકાયાથી દુખૂત, કાપાં ને ને દરાવ્યાં;
 અનુભોષાં તે નિંદુ મરૂ, વાદ ને આખ્યાં નાખ્યાં. સં ૩૦
 પૂત્રવી પાણી વાણુ અમિ, વનરપતિ તસ પાણી;
 ભવોભવ આ ભવ સર્વે ખમાવું, પમાતાપને આણી. સં ૩૧
 દિંસાના ઉપદેશો આપ્યા, અને અપાવ્યા સંરવા;
 લખ્યા સખાવ્યા દિંસક મન્યો, કરી ખમાવું દિંસા. સં ૩૨
 રાત્રી ભોજન કમોદાનને, ભોજન પાણી યોગે;
 ભોગ અને ઉપભોગે છવો, દણિયા મંત્રપ્રયોગે. સં ૩૩
 આર્યદંડને અનર્યદંડે, દણિયા છવ દણાવ્યા;
 ખમુ ખમાવું મિતભાવથી, મંદકમાં સપડાવ્યા. સં ૩૪
 શિખો લકતો યુરજંધુઓ, દુષ્ટજનોને ખમાવું;
 રાગને રાય કંઈ નહિ કોયી, વીરપ્રશ્ન દિલ ખાવું. સં ૩૫
 મેધ અનુવિધ વર્ણ અનુવિધ, સર્વ જાનના ત્યાગી;
 ખમુ ખમાવું દસ્ત જોડીને, દેગે સર્વે મારી. સં ૩૬

પરમેશ્વર ॥ દે મુજને માણી, રહું નહિ અપરાધી,
 જનું સદા હું નિરપરાધી, કંઈ ન આધિ ઉપાધિ સં ૩૭
 પ્રભુમદાવીર વચનામૃતથી, જાગી ઉઠ્યો જાણી,
 ક્ષમાપના છત્રીથી રચી શુભ, નિજ આત્માર્થ પ્રમાણી સં ૩૮
 સર્વે છવો ખમુ ખમાવુ, વૈર ન કોઈથી રહિયુ,
 સર્વ છવો મિત્ર સરીખા, ક્ષમાપના દિવ વહિયુ સં ૩૯
 મેસાણામા કરી મતુર્ભાસે, ક્ષમાપના શુભ પ્રાધી,
 ક્ષમાપના જે કરશે છવો, તેની ચારો મિદિ સં ૪૦
 વૈર વિરોધ રહિત જાઓ, ચાતિ મમલ વરશે,
 શુદ્ધિસાગર આનંદ પામી, સિદ્ધશુદ્ધ હૈ દરશે સં ૪૧
 જનનસં ૬૫ ૧૦ ૫ ૧૦૩

કોને ક્ષમાપના.

કેવાણિ

૬૫ ત્યારે બને મદારું, તં ના ઐશ્વર્યા ઝીરે,
 નથી આગી નથી ધાગી, ખમાનાતું અરે કોને ૧
 પરસ્પર શુદ્ધ પ્રીતિની, -ખરી લાગી રહી લગની,
 તમની મૌનમા માણી, રહી લા ખામવાનુ હુ ૨
 ગ્યુ ન્યા ઐશ્વર્ય જન્તરથી, નથી લા ખાલના ભેદો,

- સ્વયં બેઠો દણી જાવે, સદા અધ્યાત્મની જ્યોતે. ૩
- ખરા અધ્યાત્મજાને જ્યાં, મરી જડશુદ્ધિ, પ્રીતિની;
અહો એ પ્રેમના પ્યાસા, પીધા ત્યાં ખામચાનું શું? ૪
- નથી દરકાર કાપાની, નથી દરકાર અધ્યાત્મી;
પ્રકૃતિ જ જગત આ જ્યાં, કુભવવાનું નથી ત્યાં તો. ૫
- પ્રકૃત દરબાર ફુનિયામા, પ્રભુમય જ્યાં જાયતું સૌ;
રેડી જ્યાં ભાવના એવી, હડે ત્યાં તાર માશીના. ૬
- હાથના વાદ વગે એ, હડે છે માશીના તારો;
પરાના તારની ખૂબી, પ્રકૃતિ યોગીએ જાણે. ૭
- પીધો જેણે પ્રકૃતિ પ્યાસો, મર્યો તે અવતાં શુદ્ધિ;
પીવંતા પ્રેમનો પ્યાસો, પુનર્જન્મો પુનર્જન્મો. ૮
- અરે એ મૃત્યુ છે શુદ્ધિ, અરે એ અવતરનું શુદ્ધિ;
મરું અધ્યાત્મજાને જ્યાં, અવતાં શુદ્ધિ પ્રેમે તો. ૯
- અહો એ જાનને પ્રેમે, પ્રકૃતિ જ્યોત દેખાતી;
ખરી એ ભક્તના ભાગ્યે, લખાઈ છે પ્રકૃતિ જ્યોતિ. ૧૦
- અરે એ તરવ સમજીને, ખરું ધર સાધ્ય શુભ ભાવે;
શુદ્ધચિત્ત સન્નતા બોલો, સદા આનન્દ રસ મેવા. ૧૧
- સં. ૧૯૬૬ ભાદ્રપદ સુદિ ૮. બજા. સં. ૮. ૫. ૧૯૬૬.

ક્ષમાપના.

દરિગીત છંદ ચાલ.

ખમું ખમાવું સર્વને હું, વેર સપજાં પરિહરી;
જગત જીવે મિત્ર મહારા, લાવના મનમાં ધરી;
અચાનકે વગી દેખી કોઈ જીવને માપો અરે,
ખમું ખમાવું જીવ રાસિ સામ્યભાવે જગ પરે. ૧

કોપના આવેશમાંદિ નિવ વચનો ને દણાં,
કોપના આવેશમાંદિ ચિત્ત પરનાં ને દણાં;
કોપના આવેશમાંદિ ને ક્યું તે નહિ ખરું,
ખમું ખમાવું જીવરાસિ સામ્યતા મનમાં ધરું. ૨

ચતુરચિનિ લક્ષ્યોનિ જીવ મહારા મિત્ર છે,
સિદ્ધાસમા સત્તાઘડી તે ચાનભાવ વિચિત્ર છે;
દેખી નહિ કોઈ જગતમાં મમ દેવવૃત્તિ નહિ ખરી,
ખમું ખમાવું જીવરાસિ મિત્રતા મનમાં ધરી. ૩

મુખ દુઃખ ને મન સાંપડે તે પુણ્ય પાપે અનુભવ્યું,
જગત જીવે નિમિત્ત માત્ર જ અનુભવીને અનુભવ્યું;
અશુભ કર્મ કો નહિ મુજ વેરી નહિ કો જાણિયું,
ખમું ખમાવું જીવરાસિ ચાન નિર્મલ આણિયું. ૪
ત્રિભોમથી અપરાધ દીધા જગત જીવેના પ્રતિ,

મારે માનુ તેની આજે ચિત્ત લાવી શુભમતિ,
 લેખ લખીને છાપવાને એ બહુ મે ફુલ્યા,
 ખમુ ખમાવુ સર્વને હું મિત્ર એવો અનુભવ્યા ૫
 સખા સઘને બહુ ખમાવુ, વૈભાવ વિસારજો,
 બંધ આરાધક ખમે તે તત્ત્વ મનમા ધારજો,
 મહાવીર પ્રજ્ઞનીવચનશૈલીપિયુષ દિનમા ધારશો,
 દામાપના શુભશુદ્ધિસાગર વાચી ધર્મ વધારશો ૬

ભજનમંડળ ૪ ૫ ૧૬૬

ખમાવ્યું તે ખરું માનું.

કંવાલિ.

ખમાવ્યાનુ પણ કહેતા, ખમાવે છે પ્રવાહે બહુ ૧
 ખમે જે પૈર ટાળીને, ખમાવ્યું તે ખરું માનું
 રાખ્યા જ્યાં કનેશના ભડકા, અમૈત્રીભાવ ટળવાથી ૨
 રહી નહિ ચિત્તમા ધખ્યો, ખમાવ્યું તે ખરું માનું
 શુર કરવા નથી શક્તિ, નથી વાણીયકા બૂઝું, ૩
 સત્તું ના કાયથી બૂર, ખમાવ્યું તે ખરું માનું
 ખમ્યા પશ્ચાત્ રહે શાન્તિ, થતી ના દ્વેષની શક્તિ, ૪
 ખમાવ્યા બાદ જ્યાં મૈત્રી, ખમાવ્યું તે ખરું માનું

નરો મ પીડામાટે, જરા ના પીડવા સવા,
 પમપ્ર પ્રેમની શક્તિ ખમાવ્યું તે ખરૂં માનું ૫
 નિત્યતમા પેઠે સદુ જીવે, મુખે મુખી રહી શક્તિ,
 અદિમાત્રાવ પ્રમગ્ધાથી, ખમાવ્યું તે ખરૂં માનું ૬
 યશ જે મનવો સાથે જસ્યા દેખે ધ્યેયો
 ખમાવે ત્યા ખરા જાવે ખમાવ્યું તે ખરૂં માનું ૭
 જલે હોત જ હ વા શત્રુ, અહતાવણું ખમાવ્યાથી
 હાલની શુદ્ધતા ચાના, ખમાવ્યું તે ખરૂં માનું ૮
 હમા છે મુખિયુ દહાણું હમા છે વીરની શોભા,
 શુદ્ધવિધિ ધર્મ દાણિયા ખમાવ્યું તે ખરૂં માનું ૯
 મિ સવત્ર ૧૯૭૦ ના ભાતવા-શુદ્ધિ ૧૪ ગુરવાર
 ભત્રનપદ ૮ ૫૦ ૪૦૭

સમાપના.

મદાકોત.

મીઠા મીઠા હાથ ગ્રહા, ખામખા નીર નેચા,
 દૂરે રહે કલ્પનગણે, દિવ દરિ ખિનાવે
 વાગે મ.જે સદૈશ મિત્રના, ફુજના જોષ ટાળે,
 હિમા હિમા તકલ મુશુની, ઉચ્ચના ગીધ જાપે

સાધે મૈત્રી નયન મનની, પુષ્કળતા ટાળનારા,
 બહાના સાગ પ્રતિદિન વસો, દીવના આગણામા,
 સદેસો એ પરમ સુખનો મુક્તિનુ બારણું એ,
 ખામુ જીવો સકલ જનના, સર્વ જીવો ખમાવો ૨
 સિમે સર્વે હૃદય મુશુને, મેષની દૃષ્ટિ જેવા,
 સાચી એ છે સહજ વિશુને, દેખવાનીજ દૃષ્ટિ,
 બાવો ખારા હૃદય વસસો શાન્તિને આપનારા
 મુક્તિપ્રદ હા પ્રતિદિન વસો, ખામણુ એ મજાના ૩
 ૐ શાન્તિ ૩
 જનનસંભા ૬ ૫ ૧૦૫

સમાપના.

હાજી રાગ.

છોકુ જડ મમતા માયા રે,
 નથી મહાત્મી આ કાયા રે
 વૈર વિરોધ ખમાવુ સમતાને મનમા તાવુ
 આતમ એકીસો ખાવુ રે
 કેડુબ કખીસો ન્યારો, તે ચાચ કદીય ન મ્હારો
 હવે કઈ આતમ ઉદારો રે
 અન્તરમા જાગી,
 અન્તરમા જાગી
 અન્તરમા ૦ ૧
 અન્તરમા ૦ ૨

દીકરી દીકરા ડહા, પાણીના પડખાયા,

એક આતમ સત્ય જણાયા રે અન્તરમાં ૩

ચેરી ચેના આવા, મહારા એ ખોટા દાવા

હવે પ્રજુને પ્રેમથી ગાવા રે અન્તરમાં ૪

હિંસા જૂઠને ત્યાગુ, એક આતમભાવે જાગુ,

એવું હું યાને માગુ રે અન્તરમાં ૫

શ્રવેા સર્વ ખમાવુ ઇચ્છાઓ સર્વ હઠાવુ

તૃષ્ણામા નહો તણાવુ રે અન્તરમાં ૬

નથી મ્હાર કે ત્હાર આ માયાનુ અધાર

દેખુ આતમ ઉજ્યાર રે અન્તરમાં ૭

અદીન મનથી બાવુ, અદીન મનથી ખાવુ

આશ્રને વોસિરાવુ રે અન્તરમાં ૮

અજરામર આનંદ દરિયો, અન તા ગુણથી ભરિયો

ચેત્યો તે ચિન્મુખ વરિયો રે, અન્તરમાં ૯

હુદ્દિસાગર નુખકારી, ચિર શ્રવેા જખકારી

સન્તોની ખલિહારી રે અન્તરમાં ૧૦

ૐ અર્દ શાન્તિઃ ૮ સુરત.

લગન સ ભાં ૫ પૃષ્ઠ ૭૩.

સાંવત્સરિક સમાપના.

- ૧ બળે હું બહુ ઊગર માઈ, ચતુ ચરચર હૃદય કપી;
કપો યુદ્ધો અરે ત્હારો, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૨ ઊગરથી હું ચતુ મારી, અહાહા! દીવ પરતાઈ,
પણો પસ્તાઈ છુ દિલમા, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૩ પ્રમાદે પ્રાણુની હાનિ, બને તેથી પ્રમાદીને,
પ્રભો તું માર દે મુજને, કામા લાવી લાવી ખમી લેજો.
 - ૪ નથી આસપથડી બૂઝું, કરું મે ચિત્તમા લાવી,
જરાના વેરને લાવી, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૫ તને શાંતિ મળની હો, અહો તવ પંથમા વહેતા;
હવે છુ એ બધી આશી, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૬ અરે તવ પ્રાણુને હાનિ, નથી છૂઝા જરા કરવા;
તથાપિ ને બન્ધુ તેને, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૭ તુને શાંતિ સદા હોજો, અમારા પર્મના બોગે,
ચિરાતું બહુ હૃદય બોલે, કામા લાવી ખમી લેજો.
 - ૮ મળો શાંતિ બવોભવમા, બહુ ત્હાર ચળે મુજથી,
શુદ્ધચન્દિ બહુ કૃપા લાવી, કામા લાવી ખમી લેજો.
- વિજાપુર, મં ૧૬૭૨ ના ભાદપદ સુદિ.
ભજન પદ સમઠ ભાગ ૮ પૃષ્ઠ ૮૦

માફી (મિચ્છામિ દુક્કટમ્)

કન્ઠ-પાલિ

ખગા ન્યા માસીના ચમ્પો, નથી ત્યા વૈર અન્તરમા,
હૃદયને વૈ ના ડબ્બે, ખરી એ માસીને આહુ ૧

કરો મિચ્છામિદુક્ક એ, બનીતે યકની પેડે,
નથી ત્યા માફ પાપાની, હ વની માસી છે ભુદી ૨

ખગી એ માસીની સારસી હૃદય આપે બની કુમરુ,
વદારી નયનની ધારા, અરે ભે આખ આપે છે ૩

ખગા ન્યા માસીના ચમ્પો, હોં છે ત્યા પ્રભુનું તખ્ત,
ખગી માસી એ નહિ હાનિ ક્રુપા યાથી ક્રુપે ના તે ૪

અરે જે ચિત્તમા પ્રુને, લહી ના તેહની માસી,
મરી ન્યા વૈની યાદી, નથી ત્યા માસીની વાતો ૫

કેવો સતપ નેએએ જોખા માસી તેઓની
નથી ગરી ખરી યાવત, નથી તાવત હૃદય શુદ્ધિ ૬

અરે જે માસી માગે છે, નથી લ્હેને દીધી માસી
પ્રભુની નારી નું માગે નથી માસી વિના માસી ૭

કહેને નાગી આખા વણ પ્રભુની માસી નહિ મળજે
પ્રથમ નું માસી દે સૌને પ્રભુની માસી મળવાની ૮

પ્રભુ સખ દીધ મ વાચી કહેવાની માસીઓ મળશે,

શ્રવેને આપતા મારી, પ્રભુ દિવમા પ્રગટ થાતા	૬
અહો એ દિવ્ય માશીમા, દયાના મેઘ પ્રગટે છે	
ધૂળે ગર્જના ભક્તિ, મધુરો પ્રેમના દહકે,	૧૦
ભરી એ માશીની સેવા, અમારા દિવમા દોગે	
શુભ્યમ્નિ આત્મવત્ત દુનિયા, યદ ત્વા માશી એ પૂરી	૧૧
ભજન પદ સમઢ ભાગ ૮ પૃષ્ઠ ૮૧	

સ્વમું છું ને સ્વમાવું છું

કવનાલિ

જગતના સર્વ શ્રવેને, અમારા આત્મવત્ત માની	
પરસ્પર જે થતા હોયો, ખમુ છુ ને ખમાવુ છુ	૧
અનાદિ કાલથી જગમા રતી સર્વે શ્રવે સાથે	
કરી સંતાપના આદિ ખમુ છુ ને ખમાવુ છુ	૨
શ્રવેની સાથ આચારે, શ્રવેની સાથ વિચારે.	
ધર્મા જે વૈગ્ને કલેષો ખમુ છુ ને ખમાવુ છુ	૩
શ્રવેના સર્વ બેદોને ત્રિરોગે રાગને દો	
દુષ્ટા હણાવીયા પ્વસ્થા, ખમુ છુ ને ખમાવુ છુ	૪
અતીત કામે કર્યા મુઠ્ઠા-તણી માશી દઈ પ્રેમે	
કરી ઉદારતા મનની, ખમુ છુ ને ખમાવુ છુ	૫

વિચારે યાદ ને આવે, વિચારે યાદ ના આવે,	
જ્યા ના ચિત્તમા ગળી, ખમું છું ને ખમાવું છું.	૬
વિરોધીએ કર્યો ગુન્હા, અમારી યાદમા આવે,	
વિરોધી ભાવ મળીને, ખમું છું ને ખમાવું છું	૭
જલ્લ કરના શુક્રે માની, પ્રતિપક્ષી જન્યા જેઓ,	
મદી મારીજ તેઓની,—ખમું છું ને ખમાવું છું	૮
રહીને વિશ્વમા કીધો, કરાવ્યા પાપ અનુમોદા,	
શુદ્ધચિત્તિ સર્વની સાથે, ખમું છું ને ખમાવું છું	૯
ભજન પદ સમૃદ્ધ ભાગ ૮ પૃષ્ઠ ૮૫	

સ્વયાનું હું ક્ષમા કરજે.

કવ્યપદ્ધતિ

અદા કરના કરજ મહારી, પ્રમાદે ને થાા ગુન્હા,	
મણીને આત્મવત્તુજને, ખમાવું છું ક્ષમા કરજે.	૧
ખમાવાનું જ હે ભેદે, અભેદે શુ ખમાવાનું	
અરુચિ જેટ ટાળીને, ખમાવું છું ક્ષમા કરજે	૨
કરોડો સ્વાર્થના ભોગો, સમર્પી શુદ્ધપ્રીતિથી,	
પ્રતિમાથી જ બધાર્ષ, ખમાવું છું ક્ષમા કરજે	૩
કદી ના બેવડા થાવું, મળીને મેળ ધારીને,	

તદને જે હોય ચકા તો, ખમાયુ છુ હમા કરજે,

અદા કરવી પ્રતિજ્ઞાને સકલ દુનિયા ખમાવીને

બુદ્ધયજ્ઞિ કમમોગીને, રહે નિર્લેપતા, ચાને

ભજન પદ સમહ ભાગ ૮ પૃષ્ઠ ૭૮ ૐ શાન્તિ

સાંવત્સરિક સમાપના.

રાગ-ધીરાના પદનો.

હવેને હું ખમાયુ રે, વૈર ખેર દૂર કરી

મિત્રો સર્વે મ્હારા રે ખમાયુ સહુ પ્રેમ ધરી

લગ્યોરાશી હવયોનિમા ઉપન્યો વાર અનત,

મનનાશી કાષાથી કુહન્યા હવે મોઢે અત્યંત

પમાતાપ તેના રે કઈ હવે ચાન ધરી

હવેને૦ ૧

મનુષ્ય જન્મ ધરી આ ભવમા, બાધ્યા મે જે વૈર,

સ્મરણ કરી દુ દૂર કઈ છુ, સમતાએ લીલા સહેર

વૈરીના વૈર નાસો રે ઉપશમ ભાવે મુક્તિ ખરી

હવેને૦ ૨

કોઇ માન માપાને લોભે, હવ સતાપ્યા બધુ,

અચાને માઠ જે જે કીધુ, ખમાયુ છુ તે સહુ

નમી નમી ખમાયુ રે, દીન સધ ભક્તિ ધરી

હવેને૦ ૩

પાપી મિથ્યાત્વી હવે તેમ, મિત્રો ભક્તો સર્વ,

જે અતિ નિહાળી ખમાવુ છુ નહીં
 પુણ્યના પવે રાગે પડિ જી એવેને ૪
 કેવ નહીં માણિ દોષે સત્યાપ્તે નિજ હી
 પાતે પોતાને ખમાવુ નિઃશયી જી શિવ
 અતરૂના દો ઉતરે રે કામાપના શુદ્ધ જી એવો ૫
 સિદ્ધ મમા મવ છે એવો મત્તાએ ગણવત,
 કોઈ ન હવ નેમા મ્હાને નિગથ વિષામત
 શિ રોને હુ ખમાવુ કે, શુભોને પ્રેમ ધરી એવો ૬
 મગા મન એવો પગ મ્હોરો નય લાવથી નિલ
 પગલુ ખમાવુ પર્વત નમ લામો નમો વિષા
 માધ્ય યમાવે નહીને કે, ખમુ ખમાવુ કમગરી એવેને ૭
 અદનાવનો ખેદ દગો સહુ, નામો માયા રૂ
 બ માવથી નહીં ખમાવ ગાનાનદ ભરપૂર
 દન્ય લાન સ્વે, મનીનના ફડ ગી એવેને ૮
 ત્રણ સુવનનો નાથ અટો નત્તાએ મ્હોવાડે
 આપ મ્હવે પ્યાને તે અતિપણે શુદ્ધ થાડે
 શુદ્ધિસાગર નાને રે અમતા શિવ શાનિ વરી એવેને ૯
 [ભગ્વન પદ નમ્રદ ભાગ ૪ પૃષ્ઠ ૨૭૧]

પેથાપુરવાઝા ઢાલીપોરેખ જેશીંગમાઈ સાકરચંદના મૃત્યુની યાદી.

પેથાપુરમા નીજાપોરવાઝા જૈન ગદ ના સાબાઈ મા ગ
કા ॥ કુટુંબમા માકેરચદ જેવન ત્યા જેમીયલાઈને જ મ
થો ૧૮૫૧ ના મનસુખમાઈ લગુલાઈ અને છોટાનાન
ધી પેથાપુરનાગા નયા જેશીંગમાઈ પિત્રાઈ કુનાઓ
૧૮૫૧ જેશીંગલાઈને ૧૬૦ નાલીપોરેખ તરીકે કહુંતા હતા
ત આરક યાત્રા નિહારિધિ માનિઆન અષ્ટોતરીઆન
વોરે ધર્મ ક્રિયાઓ કરના કરાવનામા કુશળ હતા તયા
સવ નકારની રૂઝઓ ૧૦ માસમા દમ લાવિક બકિનમ ત
હતા રૂમદારાજ શ્રી ગવિસાગર મનગમના આરક
૧૮૫૨ મા ૧ મ તારીખની પામ મમતિ જન મદલુ મ્યે
૧ ૧ ૧ ન માધિક નિકમમ વોરે આવર રોઝ ધર્મ
ક્રિયાઆ કરનામ હુમાની નમિસ્તીન જા કે પિવૈત તરીકે
તેઓ પેથાપુર તમે મવ નાલી મકન હતા મળતા જતા
અને વૈત તરીકે ગમ્મસાતમા નમિદિ સામ્યા હતા પેથાપુર
માગરગન ૧૮૫૨ માએવ ન આવ તરીકે હતા તેઓ
મા આવર તરીકેના મનમ મદલો ૧૧ થા હતા તેઓએ

જા ના સપરી અમાગ પચિય ચો મને તેથી નેઓ
 છા મણ્માન નુરી પલ્લુ અમારા લખ્ત તર્કડે ગગી
 ન દના તેનના મગ્લુ પડના ગાગ મય દિવમ મુધી
 નમ્હે અમાગી માવે પન-ચવદાગ નાનુ ગખ્ખો હતો નિ
 ૧ ૮૧ મ ગળ નુ ૪ તેમનો આત્મા દેવતોમ્મા ગયો અમાગ
 માનુએ ની તેમને દવા રોગેથી નારી સેવા કરી હતી
 નેમની ૬૦- ૫ વપની હમગ થિ હતી તેમના આત્માને
 મનિ ૨૨૧ નમ ૬ હુ છુ પેથાપૂગમા તમના જેવા
 જલમ શ્રવની મોગ પડી ૭ તેમના પુત્ર દિમતનાન
 સુખમા તથા નીક પુત્ર નોગીનાન હે બ ને
 ફિયા તેના પિતાના ગ્યા ૫ મિંમ થાઓ પિતાની પેઠે
 સર્મા જતી ૧ નાનુ કુન દીપાવો એન ૦ જનાના આવે
 ૧ ૭ મહા મહાવાર જાગ્મિ ૩

નિ ૮/૧ ૧ ૧ ૧૧

ન અદિનાગ ન વિગ્તપુ

